

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

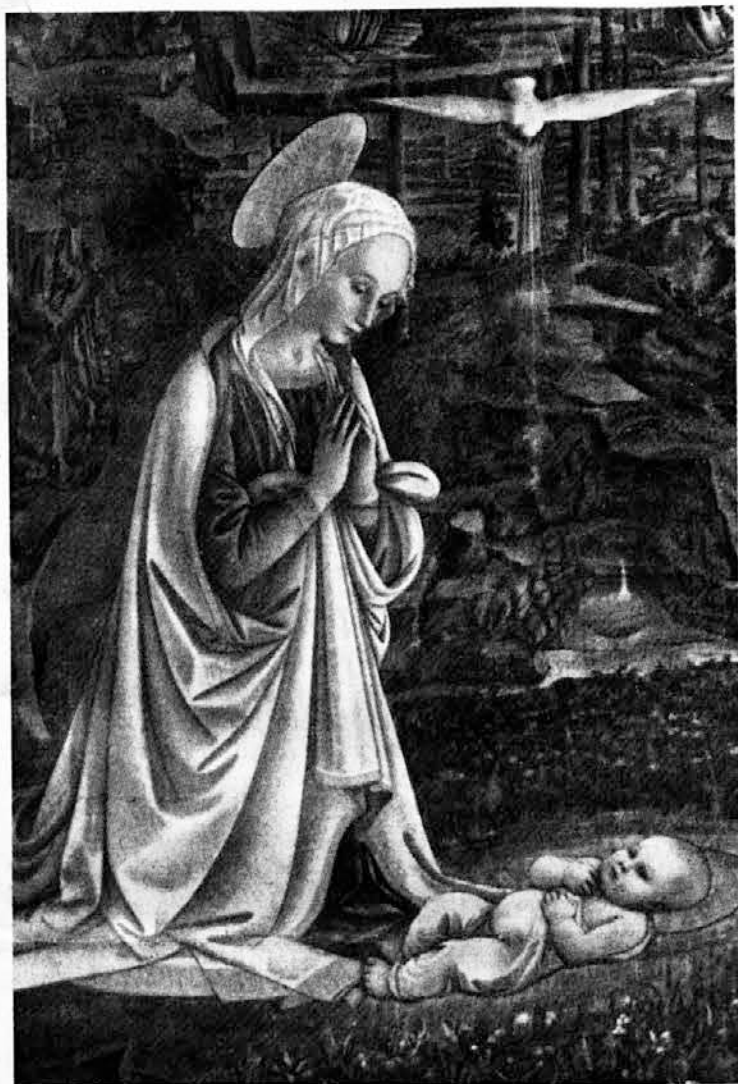
Polletna naročnina L 800
Letna naročnina L 1.500
Letna inozemstvo L 2.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XI. - Stev. 52

Gorica - četrtek 24. decembra 1959 - Trst

Posamezna številka L 30

Ob prazniku miru in ljubezni

Lippi: ROJSTVO

BOŽIC je praznik ljubezni, saj nam je Bog prav za Božič dal največji dokaz svoje ljubezni, in sicer z učlovečenjem svojega Sina. Božji Sin je postal človek, tak kakor mi in med najrevnejšimi je hotel začeti svojo zemeljsko pot.

Nikjer ni točno zabeleženo, katerega leta se je Kristus rodil in kdaj je začel svojo zemeljsko pot. V svetem pismu tudi ni povedano, kateri dan se je rodil. Takrat svet ni poznal anagrafskih uradov in ni šlo vse tako natančno, kakor danes. Zato ni nič čudnega, če je mogoče letnico Kristusovega rojstva le približno izračunati. Pa to ne velja samo zanj, ampak za mnoge druge velike moze iz starejših in novejših časov.

Čeprav sveto pismo ne govori o letnici Jezusovega rojstva in ne o dnevu, vendar so svetopisemski strokovnjaki izračunali, da se je to zgodilo pred približno 1963 leti. In v prvih stoletjih krščanstva se je uveljavilo prepričanje, da se je treba spominjati Jezusovega rojstva 25. decembra.

Božični praznik ni ne najstarejši v cerkvenem letu in ne najvažnejši. Prednost so imeli v vsakem oziru Velika noč, Binkošti in Razglašenje Gospodovo. In šele nato Božič. Sam božični praznik je pravzaprav rimskega izvora in to iz druge polovice 4. stoletja. S tem pa ni rečeno, da niso prej verovali v resnico o Jezusovem rojstvu ali v resnico o učlovečenju božjega Sina. Rečemo samo, da so v Rimu šele v četrtem stoletju na poseben način začeli proslavljati 25. decembra Jezusov rojstni dan. Na vzhodu so ta spomin obhajali na praznik Razglašenja Gospodovega, 6. januarja. A v teku sedmega stoletja se je Božič uveljavil tudi na vzhodu in zlasti v Palestini, kjer so obhajali spomin Jezusovega rojstva v sami betlehemske votlini.

Ker je Božič pravzaprav rimskega izvora, je možno, da je na postavitev in uveljavitev tega praznika vplival kak civilni rimski praznik. Tudi to ni nič čudnega. Mnogo je navad, ki so v krščanstvu in po krščanstvu zadobile nov smisel in nov

pomen. Tako na primer, da omenim samo en primer, postavljanje božičnega drevesca, ki je germanskega in poganskega izvora, a ima danes čisto krščanski značaj. Zato pomeni postavljanje novoletne jelke, v nasprotju z božičnim drevescem, vrnitev k poganskim navadam in potvarjanje božične misli.

In boj proti božičnemu drevescu izraža boj proti Božiču in proti krščanstvu, zlasti proti Kristusu, zlasti proti Kristusu Odrašeniku.

Omenil sem ta rimski izvor božičnega praznika in njegovo morebitno vez z že **BRSLJANSKI:**

To niso samo zvezde zlate.

To niso samo zvezde zlate, ki svetijo nocoj; to milosti bogate, krilatcev od neba je soj.

Nocoj k nam prisvetil Mesija in ni je lepše zgodovine kot rajske blagovest miline, čas svetonočnih maš, Ave Marije.

To niso zvezde — blesk Celjana, v rumenosinjem; duh Gospoda zasvetil od naroda do naroda, oznanja mir svetovom angelov

[hozana.]

Ta mir slutila davna Karantanja, ob Gospe Sveti svetega Modesta, v ta mir zdaj vodi sinja cesta, poeta, ki Mesijo sanja . . .

Slovenske skromne so sohote, v jaslicah je božje Dete; obraz krilatcev, Gospe Svete in daleč veka temnega strahote.

Pri nas je Kristus, Bog — [Zdravnik, somračnih duš, nebojnih teles; narodi, z Bogom do nebes, poklekni človek, Slóvo zove, tvoj [Odrašenik!]

obstoječim civilnim rimskim praznikom, ker nekateri še danes trdovratno trdijo, da je Božič poganskega izvora. Tako na primer je pred par leti neki italijanski komunistični tednik na dolgo in široko dokazoval to trditev. Razumljivo je, da taka trditev nima nikake podlage, čeprav o nji pišejo univerzitetni profesorji. In njihovi dokazi morejo prepričati le človeka, ki mu manjka najosnovnejše znanje krščanskega nauka. Človek si sploh ne more misliti, da se v dvajsetem stoletju najdejo ljudje, celo učeni ljudje, ki si upajo kaj takega trditi in s takimi neznanstvenimi dokazi slepariti verno ljudstvo. Kakor da bo na svetu, ki Božiča ne bo poznal, vladal mir in blagostanje, ko je prav za prvi Božič v betlehemske votlini zazvenel angelski klic: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so Bogu po volji.«

Na velike praznike so se v prvih stoletjih krščanstva kristjani pripravljali s tako imenovanimi vigilijami. Noč pred

praznikom so prečeli v molitvi in v zgodnjih jutranjih urah so darovali sveto mašo. To vigilijo ali viljo so sčasoma postavili na dan pred praznikom. Vilji so nato pridružili še post.

Tako vigilijo je imel tudi Božič in v božični noči so darovali sveto mašo. V tej cerkveni praksi in v izročilu, da se je Jezus rodil ponoči, je treba poiskati vzrok za priljubljeno božično polnočnico. Vigilijo so namreč preložili na dan pred praznikom, ostala pa je polnočna maša.

Po opravljeni nočni službi božji so se rimski kristjani podali ob zori na grob svete Anastazije in jo počastili s posebno zorno sveto mašo. V tej navadi je torej izvor druge božične svete maše. Sčasoma je seveda sveta Anastazija stopila v ozadje in je tudi ta druga maša zadobila božični značaj.

Najstarejša prava božična sveta maša pa je tretja ali slovesna v poznih predpoldanskih urah. Rimski kristjani so se za to mašo zbrali v cerkvi svetega Petra,

V petnajstem letu vladanja cesarja Tiberija

To, kar se je zgodilo v preteklosti, je za nas zgodovina, ker se je že zgodilo. Kar pa mi doživljamo, bo za potomce zgodovina. Kako bodo potomci to zvedeli? Po poročilih, po knjigah, zapiskih, vladnih odlokih, listinah itd. Vsi ti podatki so za potomce zgodovinski viri.

Kdor zavrača zgodovinske viře, tak ne more od zgodovine nič prejeti, a tudi potomcem nič dati. Domišljija, predsodki, zaničevanje in zatiranje morajo pred zgodovinskimi viri na kolena. Kdor pristne in verodostojne zgodovinske viře prezira — je neresen človek.

Čas, ki nudi zgodovinske viře, se imenuje zgodovinski čas. Osebe iz tega časa, o katerih nam poročajo zgodovinski viri, so zgodovinske osebe.

Jezus je zgodovinska oseba. Živel je v zgodovinskem času.

Prvi, ki so zvedeli, da je Jezus Kristus rojen, so bili pobožni pastirji. Evangelist sv. Luka to sporoča: »...pastirji so prenočevali pod milim nebom in bili na nočnih stražah pri svoji čredi. In glej angel Gospodov je pristopil k njim in svetloba Gospodova jih je obsvetila, in silno so se prestrašili. Angel jim je rekel: »Ne bojte se, zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo: Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod. In to vam bodi znamenje: Našli boste dete, v ple-

nice povito in v jasli položeno... Pastirji so rekli drug drugemu: Pojdimo torej v Betlehem in pogledimo to, kar se je zgodilo in nam je oznanil Gospod!« In po hiteli so, prišli so tja in našli Marijo, Jožefa in dete, v jasli položeno.»

V načrtu božje previdnosti je bilo, naj učlovečeni Sin božji preživi svojo mladost skrito. Poslužila se je vlastoželjnosti krvoloka, Heroda Velikega (ki je vladal tedaj Sveto deželo že 39 let). Ko je namreč ta zvedel od treh modrih, da je rojen Kristus, ga je sklenil umoriti. Poslal je v Betlehem vojake, naj tam pomorijo vse dečke dvoletne in mlajše. Po angelu opozorjen je Jožef z detetom in Marijo zbežal v Egipt. Tam so ostali do Herodove smrti in se vrnili v Nazaret, kot poroča evangelist sv. Matej. To se je zgodilo približno dve leti po Jezusovem rojstvu oz. begu.

Zakaj sta pa prišla Jožef in Marija v Betlehem in je bil tam rojen Jezus Kristus? Znano vam je: Vsemogočni rimski cesar Avgust (katerega kip vidite v Gorici, via Roma) ki je bil posinovljenec Julija Cezarja, je ukazal, naj se popiše ves svet. V Sv. deželi so se popisovali vsi, vsak v mestu, od koder je bil njegov rod. Jožef in Marija sta se šla popisat v Betlehem, Davidovo mesto, ker sta bila iz hiše in rodovine Davidove. Tako poroča evangelist Luka. Ta cesar Av-

(Nadaljevanje na 2. strani)

VSEM SOTRUDNIKOM, BRALCEM, DOBROTNIKOM TER VSEM SLOVENCEM V DOMOVINI IN ZAMEJSTVU VOŠCIMO, DA BI JIM BOŽJE DETE PRINESLO ZAZELENEGA MIRU IN LEPSIH DNI.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

pozneje pa v Marijini cerkvi Santa Maria Maggiore, kjer so imeli v posebni kapeli postavljeno betlehemske votline ali jaslice.

Dandanes je cerkev Santa Maria Maggiore središče za obhajanje rimskega Božiča. Se pred dobrimi dvajsetimi leti je bila v Rimu polnočnica edinole v tej cerkvi. Druge župne cerkve na splošno te stare navade niso poznale. V cerkvi Santa Maria Maggiore hranijo ostanke jaslic. Nekateri menijo, da so to ostanki ali relikvije pravih Jezusovih jaslic iz Betlehema. A to bo težko držalo. Verjetno so to le ostanki prvih jaslic, ki so jih postavili v tej cerkvi.

Tudi so še v navadi na Božič tri svete maše: polnočna, zorna in prvih jutranjih urah in slovesna v poznih predpoldanskih ali celo popoldanskih urah. Zato more ta dan vsak duhovnik darovati tri svete maše, ne da bi zato potreboval kako posebno dovoljenje.

Nešteto je navad, s katerimi so verni kristjani skušali poživeti na Božič in na božični večer svojo vero v novorojenega Odrašenika Jezusa Kristusa. Eden najlepših izrazov te vere, upanja in ljubezni so pa seveda jaslice, ki razveseljujejo male in velike.

Težko je reči, kje in kdaj so nastale prve jaslice. Slovenski kraji in slovenski ljudje so jih prejeli od svojih južnih in severnih sosedov. Sprejeli so jih pa tako radi in se jih tako oklenili, da si skoraj ne moremo misliti, da niso zrastle na naših tleh. Zato pa v slovenski hiši ni Božiča, če ni jaslic. Se lepši pa je Božič, če ga razveseljuje lepo božično drevesce, simbol Kristusovega odrašenja, ki je prineslo človeštvu luč, mir in ljubezen.

In če poleg jaslic in drevesca še razni darovi razveseljujejo božični praznik, naj bo in ostane mali Jezuček tisti, ki na sveti večer prinese otrokom in velikim, zlasti ubogim, nove sreče in veselja. Zato zapodimo iz naših domov in iz naše srede ameriškega rdečega oblačnega božičnega očeta, ki potvarja pristno krščansko božično razpoloženje in izraz božje ljubezni.

Naj pridejo zato v vsako hišo jaslice. Naj te jaslice postavijo po možnosti otroci in naj si pri postavljanju pomagajo sami. V takem primeru bodo jaslice stale malo in bodo otrokom in staršem v veliko veselje. Naj se ob jaslicah vživijo v božično skrivnost, ki nam je prinesla božjega Odrašenika kot revnega človeškega otroka.

Vedno poudarjamo, da je božični večer intimen, družinski praznik in da naj bo zato ta večer vsa družina zbrana doma. In je tako lepo in prav.

Govorimo in pišemo tudi, da je Božič praznik ljubezni, ker je o Božiču Bog postal človek.

Če o tem premišljujemo, nam bosta dom in družina premalo, da bi samo njim izkazali svojo ljubezen. Ljubezen očiščenega srca je široka in iznajdljiva. Veliko je znanec med nami, katerim je božični večer prepoln samote in žalosti. Povabimo jih! Pošljimo otroke z majhnim darilcem in voščilom k bolnemu prijatelju ali sosedu, tudi če je tujec. Naučimo otroke, da bodo od svojih darov vsako leto nekaj odstopili revnemu otroku. Stopimo voščiti sosedu, s katerim smo sprti. Pri polnočnici pošlčimo vse one, s katerimi morda ne govorimo, ker se ne ujemamo, sam ljubi Bog ve v kaki stvari...

Tako bomo morda s kratkimi besedami, prijaznim pogledom, stiskom roke, pripomogli, da bodo besede »in mir ljudem na zemlji« veljale vsaj nam, ki smo pravzaprav iz iste družine.

Dr. LOJZE ŠKERI

Predbožična posvetovanja diplomatov

Eisenhowerjevo »mirno potovanje« po Evropi, Aziji in Afriki je želo povsod navdušeno odobravanje ter veličastne in prisrčne sprejeme. Eisenhowerja niso evropske in azijske množice tako prisrčno sprejele skoro še nikdar. Zadnjič se je morda to zgodilo po končani drugi svetovni, ki se je kot zmagoviti zavezniški general vračal z bojišča skozi mesta in naselja.

SREČANJE Z BURGIBO

Njegove zadnje postaje pred Parizom so bile Teheran, Atene ter Tunizija. V vseh teh deželah se je zadržal le po nekaj ur, a je bilo dovolj, da so se obnovili prizori prisrčnosti in prijateljstva. V tem se je hotelo zlasti izkazati perzijsko ljudstvo. Kot v priznanje je Eisenhower povabil v ZDA perzijskega šaha ter njegovo mlado nevesto Dibo.

Tudi v Atenah (Grčija) niso hoteli zaostati za drugimi narodi in so amerškemu

.....
★ ZVEZA KATOLISKE PROSVETE V GORICI želi bratskim društvom na Goriškem, Tržaškem in Koroškem ter Slovencem doma in v tujini blagoslovljene praznike in srečno novo leto.

.....
★ SLOV. KAT. PROSVETNO DRUŠTVO »JOZE ABRAM« V PEVMI vošči vsem članom in katol. prosvetnim društvom in vsem našim ljudem vesele božične praznike in srečo v novem letu.

.....
★ SLOV. KAT. PROSVETNO DRUŠTVO V STEVERJANU vošči vsem članom in katol. prosvetnim društvom in vsem našim ljudem vesele božične praznike in srečo v novem letu.

.....
 predsedniku priredili sprejem, kakršnega je zaslužil. Ob tej priliki so se Grki hoteli zahvaliti za vsa gospodarsko in vojaško pomoč, ki so jim nudile ZDA.

V atenskem pristanišču Pireju se je Eisenhower vkrcal na ameriško ladjo »Des Moines«, na kateri bi moral, kot je bilo prvotno določeno, sprejeti tunizijskega preda. Burgibo. Toda Burgiba je hotel po vsej sili sprejeti ameriškega gosta na svoji zemlji. Zato ni ostalo drugega kot ukloniti se želji tunizijskega predsednika. Tunizijsko ljudstvo in vlada sta pričakala Eisenhowerja v Kartagini, kamor je došel s helikopterjem. Ko se je z Burgibo pozdravil, mu je množica Arabcev navdušeno zaploskala.

Obisk v Tuniziji je bil od vseh doslej najkrajši, toda po uspehu eden najvažnejših. S preds. Burgibo se je razgovarjal komaj eno uro in pol, toda obe strani sta bili z razgovori zadovoljni. Za tunizijskega predsednika Burgibo pa je bilo to srečanje prvi politični in diplomatski uspeh, ker mu je uspelo pridobiti Eisenhowerja za priznanje načela samoodločbe za narode Afrike in Azije; Ike pa je s svojim obiskom počastil Burgibo ter ga s tem še bolj priklenil na Zahod. Zato se mu je ta obisk očividno izplačal.

Tako sta se oba predsednika potolažena in zadovoljna razšla vsak po svojih poslih. Burgiba na svoj dom, Eisenhower pa v Pariz, kjer so ga čakale težke naloge. Tu je lahko De Gaullu sporočil še sveže novice o Burgibovem prizadevanju za mirno rešitev alžirskega problema.

Zadnji dve postaji Eisenhowerjevega potovanja sta Španija in Maroko, ki ju bo obiskal po zaključku vrhunškega zasedanja v Parizu.

ATLANTSKO ZASEDANJE V PARIZU

Letošnje zasedanje Atlantskega sveta se je vršilo v vznemirljivem in nekoliko romantičnem vzdušju zaradi francoskih muhavosti. Francija in Združene države imajo kot znano različne poglede glede Atlantske organizacije. ZDA in druge zaveznice hočejo ohraniti in po možnosti razširiti oblast Organizacije; Francija pa se temu poenotenju vojaških sil protivi, ker se noče odpovedati niti koščku svoje suverenosti. Brez samostojne potrebne oblasti, vojaško zavezništvo kot je NATO pa v današnjih razmerah malo pomeni, ker v slučaju potrebe ne bo časa se posvetovati.

To nasprotje je dobilo izraz pri sedanjih sejah, toda si ga nihče ni upal načeti.

.....
★ KINODVORANA BAZOVICA vošči vsem božič in srečno novo leto vsem zvestim obiskovalcem dvorane in jim naznanja sledeče filme:

25. in 26. dec.: *Le diciottenni* (barvan skop)
 27. dec.: *Sfida agli inglesi*
 1., 2., 3. jan.: *Quarta fanteria* (barvan)
 5., 6. jan.: *I figli dei Moschettieri* (barvan)
 8., 9., 10. jan.: *INCANTESIMO* (barv.)

ker vedo, da to nesoglasje lahko rešita edino le Eisenhower in De Gaulle. Zato so zasedanje odložili za po sestanku štirih velikih zahodnih držav, ki se je pričelo 19. tega meseca v Parizu. Tega zahodnega vrhunškega sestanka se udeležujejo: Eisenhower, Mcmillan, De Gaulle in Adenauer. Na njem morajo določiti glavne smernice za vrhunška pogajanja s Sovjeti, do katerih bo prišlo prihodnjo pomlad 25. aprila.

Tako zvana »odtaja« odnošajev med Vzhodom in Zapadom je sicer prinesla nekoliko pomirjenja v svetovno politiko, ima pa tudi svoje nevarnosti. Posledje je namreč v dobi hladne vojne zapadnemu taboru dajal trdnost prav »mraz« v mednarodnih odnosih, kajti to, kar vsako zavezništvo najbolj skupaj drži, je skupni nasprotnik. Sedaj pa se zapadni tabor nahaja nekako v položaju drsalca, ki ga zaradi odjuge sicer ne zebe več in mu ni biti treba tako močno obleden, toda njegova trdna podlaga — led pod njim se zaradi odjuge tudi taja. Zadeva je v to-

liko bolj nevarna, ker se ni s prav ničemer dokazano, da se je skupni nasprotnik, t. j. Sovjetska zveza odrekla svojim naklepom, prav posebno pa načrtov osvojitvi si nove postojanke v Afriki in Aziji na račun Zapada.

Senatorji za Trst

Senat je v prvi razpravi potrdil osnutek ustavnega zakona, ki dodeljuje občinam Trst, Milje, Devin-Nabrežina, Dolina, Zgonik in Repentabor tri senatorje.

Posameznih členov zakona niso obravnavali posebej, marveč so razni senatorji dali samo pripombe pred glasovanjem o njem. Spregovoril je tudi minister Bo. Vsi govorniki so poudarjali potrebo, da mora biti Tržaško ozemlje vendarle že končno in primerno zastopano v senatu, kakor je zastopano v zbornici.

Senator Tessitori je omenil, da posebni položaj Trsta zahteva, naj ne bi upoštevali ustavnega določila, ki odmerja enega senatorja na vsakih 200.000 prebivalcev.

V nedeljo 27. dec. se vrši v stolni cerkvi v Gorici koncert božičnih pesmi. Letos bo slavje posvečeno 500-letnici stolne župnije in 50-letnici mašništva prevz. g. nadšk. msgr. Ambrosija. Začetek bo ob 3h pop. Vabljeni vsi verniki in duhovniki.

Msgr. Anton Vovk novi škof ljubljanski

Stolni kapitelj ljubljanske škofije je dne 14. decembra 1959 naslovil na vernike svoje škofije posebno okrožnico. V tej okrožnici sporoča, da je sveti oče Janez XXIII. dne 2. dec. 1959 imenoval škofa Antona Vovka za pravega rezidencialnega škofa ljubljanske škofije. Anton Vovk je namreč bil do sedaj le naslovni škof in administrator ljubljanske škofije, kajti pravi škof je bil še vedno msgr. Rožman. Sedaj, ko je dr. Rožman umrl, je postal njegov polnopravni naslednik Anton Vovk, ki ostane še vedno tudi administrator slovenskega dela reške škofije. Duhovniki so preteklo 4. adv. nedeljo prebrali okrožnico pri vseh mašah, isti dan je msgr. Vovk uradno vzel v posest ljubljansko škofijo in bil v stolnici slovensko ustoličen za škofa. Ob tej priložnosti je naslovil na vernike lepo pastirsko pismo, v katerem pravi:

Dragi duhovniški sobratje, redovniki, redovnice, preljudi verniki!

Ze nekaj let Vam pošiljam iskrena voščila za božične praznike in novo leto. Spremljajo jih posebej moje molitve, po katerih sem združen z Vami prav vsak dan. Za letošnje praznike miru in prihodnje leto Vam pa izrekam voščila s posebnimi čustvi, saj jih prepleta vedno večja odgovornost zame samega in za Vas. Tako voščila, prosim, sprejmite!

Stolni kapitelj ljubljanski Vam po dolžnosti v tej okrožnici sporoča, da me je sveti oče Janez XXIII. imenoval za pravega rezidencialnega škofa ljubljanske škofije. Postal sem 30. redni škof naše slavne škofije, ki bo leta 1962, če Bog nakloni, slovesno obhajala 500-letnico svojega cerkvenega obstoja.

Ko klečim pred tabernakljem, ko rešujem in doživljam težke stvari, ko se zavedam velike odgovornosti za duše, se mi neprestano vsiljuje v misel in sveto

božično besede sv. Pavla Korinčanom (1, 1 27-29), da Bog velikokrat pokliče preproste in nespartane za velike reči. Z istim apóstolom narodov ponavljam, da sem tudi jaz vedno sprejemal odgovorno vodstvo škofije »slaboten in v strahu in velikem trepetu, in moja beseda in moja prepoved ni bila v prepričevalnih besedah modrosti, ampak v skazovanju Sv. Duha in moči, da bi Vaša vera ne slonela na človeški modrosti, ampak na božji moči« (1 Kor 2, 3-5). Pri vsem tem se ravnam po svojem škofovskem gestu: »V Gospoda zaupam!«

Bral sem primero, da so škofje močno deblo drevesa, duhovniki in redovniki čvrste veje, verniki pa lepo zeleno listje. Vse to mora biti neločljivo povezano, da je živo, pomembno in lepo. — Bodimo in ostanimo, dragi sobratje in preljudi verniki, povezani predvsem v molitvi, da bo deblo mojega odgovornega škofovanja močno in po božji volji, da bo na tem debelu vedno dosti vej — dobrih duhovnikov, duhovniških in redovniških poklicev, da bodo veje tega častitljivega drevesa odete z gostim zelenim listjem, zakaj šele goste vrste vernikov v neustrašeni veri in medsebojni ljubezni pomenijo pravo moč in lepoto Cerkve.

Stopimo, v molitvi in svetih željah združeni k božičnim jasicam in pričnimo novo leto v zavesti svetih dolžnosti, ki jih imamo do Boga in drug za drugega. Naša pomoč bodi v imenu Gospodovem! Zaupajmo v Boga in v Marijo.

S pozdravi in voščili pošiljam vam blagoslov vsemogočnega Boga † Očeta in † Sina in Svetega † Duha. Amen.

V Ljubljani, na III. adventno nedežjo, 13. decembra 1959.

† Anton Vovk, škof ljubljanski in apostolski administrator slovenskega dela reške škofije

V PETNAJSTEM LETU VLADANJA CES. TIBERIJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

gust je vladal do 14. leta po Kr. Popisovanje se je vršilo pod Kvirinijem cesarskim namestnikom v Siriji.

To trojno poročilo: ukaz cesarja Avgusta, popisovanje pod namestnikom Kvirinijem in smrt kralja Heroda omogočajo, da na podlagi svetne zgodovine, ki nam o teh treh poročila, določimo leto Kristusovega rojstva po poročilu evangelistov, katerih Evangeliji so tudi zgodovinski viri.

Šteli so pa tedaj v prostranem rimskem cesarstvu leta po ustanovitvi mesta Rima (p.u.R.) ali po latinsko ab urbe condita (a.u.c.) ali po cesarjih.

Jezus Kristus je bil rojen leta 748 p.u.R.

Predno je Jezus začel javno delovati, je nastopil njegov glasnik, kot je to že 750 let poprej napovedal prerok Izaija. Ta glasnik je bil Janez Krstnik.

Premostitev krize v tržaškem Slovenskem gledališču

Kakor kaže, je Slovensko gledališče v Trstu prebredlo hudo krizo, ki je ob koncu lanske sezone ogražala celo sam njegov nadaljnji obstanek. Prvo znamenje o tem je bila sprememba imena, do katere je prišlo pred kakim mesecem. Tedaj so prejšnje Slovensko narodno gledališče prekrstili v Slovensko gledališče in opustili pridevek »narodno«, ki je menda zvenel preveč irendentistično in ni bil več v skladu z novimi odnosi med Italijo in Jugoslavijo.

Vendar je stanje v gledališču ostalo še nadalje nejasno, o čemer pričča dejstvo, da so mu imenovali novega ravnatelja in tajnika. Na mesto profesorja Andreja Budala so postavili Franja Rauberja, tajnik pa je ostal prof. Jože Tavčar.

Profesor Budal je bil človek precej širokih pogledov, ki se je sicer pri dejavnosti te ustanove držal splošne titovske politične linije, a je vendar znal razumeti in upoštevati tudi posebni položaj našega področja. Čeprav ni očitno nasprotoval propagandnim dogmam uradne Jugoslavije, je bil vendar svobodoumen in odprt mož. Rauber pa zdaj predstavlja v bistvu vrnitev k strogi pravovernosti ter ga prikazujejo kot vestnega izpolnjevalca prejetih navedil.

Novi tajnik Slovenskega gledališča, profesor Tavčar, se je kulturno šolal v Italiji. Pisati je začel v italijanski in so nekatere njegove mladostne igre zadnje čase morali v slovenščino prevajati. Po vojni je začel pisati v slovenščini, njegove komedije je uprizarjalo tržaško Slovensko narodno gledališče ter razni odri v Jugoslaviji. V njegovih delih, ki so lahkotnega in površnega značaja, ni sledu o kaki politični ali ideološki opoziciji proti marksističnemu absolutizmu, ki jo v določeni obliki pušča životariti celo jugoslovanska vlada.

Slovensko gledališče je nedvomno močno propagandno orodje v rokah voditeljev tistega dela slovenske manjšine na Tržaškem, ki se ravna po politični usmeritvi jugoslovanske vlade.

Konec zadnje sezone so sklenili, da bodo to ustanovo temeljito preosnovali ter ji dali bolj značaj ljudskega odra. Zašlo je namreč v neozdravljive denarne težave in najboljša pot bi bila, če bi se opirali na mlade igralce-diletante ter dali proste roke vsem poklicnikom, ki so bili dolga leta člani gledališke družine in so prejimali mesečne plače. Glavna igralka Štefka Drolčeva in njen mož Miha Baloh, ki je ena najboljših moči v skupini, sta bila že sklenila, da se preselita v Ljubljano v tamkajšnje Narodno gledališče. Oba sta poleti sodelovala tudi pri slovenskih filmskih podjetjih. Zdaj sta se delno premislila in sta po zagotovilih, ki so jima dali v Trstu, sklenila še nastopati v tukajšnji skupini ter vskladiti svoje delo tukaj z obveznostmi v Ljubljani.

Vse to kaže, da so zdaj premagali tudi finančne težave, ni pa še vseh sitnosti konec. Tako na primer še niso določili sporeda za sedanjo sezono. Lani so napovedali, da bodo uprizorili deli dveh mlajših slovenskih pisateljev, ki živita v Jugoslaviji. Eden od teh je morda najzvirnejši in najspretnjši sodobni slovenski dramatik, Jože Brejč, znan v Franciji, ki pa je pred leti padel doma v nemilost ter je bil več let zaprt, zaradi česar mora zdaj pisati pod psevdonimom Jože Javoršek. Zaradi sprememb v vodstvu ter zaradi nove toge usmeritve Slovenskega gledališča v Trstu pa zdaj verjetno s temi načrti ne bo nič.

Z veličastnim poudarkom poroča to zgodovinsko dejstvo, ta Janezov nastop, evangelist sv. Luka: »V petnajstem letu vladanja cesarja Tiberija, ko je bil Poncij Pilat upravitelj v Judeji in Herod četrtini oblastnik v Galileji in njegov brat Filip četrtini oblastnik v Itureji in deželi Trahonitidi in Lizanija četrtini oblastnik v Abileni, in ko sta bila velika duhovnika Ana in Kajfa, je Bog govoril Janezu, Zaharijevemu sinu v puščavi.« Kaj mu je govoril? Naj oznanja, naj se s pokoro ljudje pripravijo na Kristusa, ki je že med njimi. Kmalu je Janez pokazal nanj: »Glejte Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta.«

Tiberij je bil rimski cesar. Poncij Pilat njegov namestnik v Judeji. Herod in Filip sta bila sinova Heroda Velikega. Judeja, Galileja, Itureja, Trahonitida, Abilena so bile tedaj pokrajine Svete dežele.

Kaj menite, ali bi bilo dosti zgodovinsko natančno za poznejše rodove tole poročilo: »Ko je Hruščev, ruski diktator, obiskal Ameriko in je Eisenhower potoval v evropske prestolnice in v Indijo, Pakistan, Afganistan in Perzijo ter h Burgibi v Tunizijo, ko je bil Tito na vladi v Jugoslaviji in ga je obiskal Hajle Selasije, je umrl v begunstvu škof Rožman in je sv. oče Janez XXIII. imenoval za ljubljanskega škofa dotodanjega administratorja Antona Vovka, — ali bi bilo to zadostno zgodovinsko povedano in določeno, da bi zanamci mogli spoznati leto, v katerem se je to zgodilo, namreč leto 1959 po Kr.?!

Kako naj bi bil evangelist še bolj določeno povedal, kdaj je Jezus začel delovati javno? Navedel je evangelist cesarja Tiberija, osebnost znano po vsem širnem rimskem cesarstvu: od Španije do Indije, od Egipta do Anglije in Krima. Našel je vse štiri oblastnike, katerih vsak je upravljal četrti del Svete dežele. Ni pozabil, kar je bilo za Jude najvažnejše, velikega duhovnika Kajfa in njegovega tasta Ana.

Cesar Avgust je vladal po Kristusovem rojstvu še 14 let. Njegov posinovljenec Tiberij je bil z njim sovladar zadnji dve leti. Če je evangelist štel ti dve leti v imenovanih petnajstih letih vladanja, je bil Jezus v sedemindvajsetem letu, ko je začel učiti, če jih ni štel, pa v tridesetem letu. Evangelist pove le, da je imel Jezus okrog trideset let, ko je začel javno učiti po Sveti deželi.

Treba je pripomniti, da so Evangeliji, ki so jih spisali evangelisti, pristni in verodostojni zgodovinski viri, in sicer tako zelo, da se s to njihovo pristnostjo in verodostojnostjo ne more meriti nobeno slovstveno delo starega veka; tako se vzdigujejo nad temi slovstvenimi deli, ki se vzdiguje Triglav nad Goriškim gradom.

Ko vse to vemo, se moramo pač čuditi, da je pred štirimi leti (1955) izšel v Ljubljani »Priroč-

.....
★ SLOV. KAT. AKADEMSKO DRUŠTVO V GORICI želi vesele božične praznike in srečno novo leto kolegom in vsem zamejskim Slovencem.

.....
★ AKADEMSKI KLUB V GORICI želi vsem Slovencem vesele božične praznike ter srečno in zadovoljno leto 1960.

.....
 nik leksikon«, ki prinaša vse močve veličine in heroje in Zevza in Budo, Njega pa, ki je vogelni kamen zgodovine, ne omenja niti z eno vrstico! Kako naj zajemam z zaupanjem iz take površne in pristranske zakladnice? Ali ni tak molk kulturni škandal?

Kljub temu je Jezus centralna osebnost v zgodovini. Po njem štejemo leta: pred Kristusovim, po Kristusovem rojstvu. Čeprav se nekateri šopirijo in pravijo: po našem štetju. Kristusov program so oznanjali angeli ob njegovem rojstvu: »Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji.« To velja do konca sveta.
 M. N.

Za mladino je to najlepši praznik (Doberdobska dečka molita pred jasljami)

BOŽIČ LETA 1000

Dolgo so že krožile govorice o skorajšnjem koncu sveta, ki naj bi prišel ravno ob koncu tisočletja. Kje, kako in zakaj se je začelo tako govorjenje, ni znal nobeden natančno povedati, bili pa so trdno prepričani, da bo ob koncu tisočletja prav gotovo prišel sodni dan, ker svet ne more obstojati več kot tisoč let. Pa saj so tudi razna znamenja kazala, da se bo to zgodilo. Kaj niso videli zvezde, ki je kot velika ognjena kača švignila preko nočnega neba, grozna znanilka bližajočega se konca? Pa še zvezde repatice in velikih utrinkov v zgodnjih jutranjih urah, ko da hočejo vse zvezde pasti z neba? V Spodnji Italiji se je zemlja hudo tresla in hrib je gorel in se kadil, pa še dosti drugih znamenj, ki so gotovo v zvezi s sodnim dnem. Ker se je pa po takratnem koledarju začelo novo leto o polnoči v božični noči, so ljudje nestrpno in v strahu pričakovali odločilni trenutek dvanajste ure. Redovniki so pridigovali pokoro ter pripravljeno na smrt, ljudje pa molili in vzdihovali, da bi vsaj v zadnjih urah spravili v red grešno življenje. Marsikateri je zapustil vse svoje premoženje Cerkvi, da bi si še zadnji trenutek pridobil nekaj zaslug, predno se začne strašna zadnja sodba.

Tudi v Rimu je bilo tisti večer nenavadno živo, saj bi moral biti zadnji sveti večer na svetu. Ko se je končala sveta maša v čudovito lepo okrašeni jami, kjer je v spremstvu svojih dvorjanikov prisostvoval mladi nemški cesar Oton III., se je ves spreved začel premikati proti Aventinski palači. Cesar je bil ogrnjen v dolg škrlatni plašč, posut z biseri in obrobjen z zlatimi našivi, katerega spodnji rob so od zadaj držali dečki-oprode.

Po cestah je bilo ko podnevi. Pojoči in molilci romarji so z gorečimi bakljami hodili od cerkve do cerkve, proseč Boga odpuščanja grehov. Iz božjih hramov se je čula pobožna in goreča molitev zbranih ljudskih množic.

V palači sedi na blazinah cesar Oton in se pogovarja z velikaši svojega cesarstva. Vsem je tesno pri srcu; bojijo se konca sveta, sodnega dneva in božje sode, ki je že tako blizu. Na steni je zelo umetno napravljena ura, delo spretnega mojstra Jutrove dežele. Na kazalnici je dvanajst malih okenc, ki se naenkrat odprejo; iz njih se prikaže enajst srebrnih jezdecov; eden zatrklja enajst kovinastih kroglic v spodaj stoječo srebrno posodo. Pri mizi utihne govorjenje. »Se eno uro življenja imamo!« zakliče palatinski grof Alberik. Cesar vstane in gre na balkon. Razprostre roke in govori: »O Bog, hotel sem vedno le dobro, posrečilo se mi ni, nisem mogel spremeniti sveta.« Iz teme okenskih obokov se dvigne velika postava. Skof Leo je, eden izmed cesarskih svetnikov.

»Nobeden ne more reči kaj več o sebi, cesar Oton,« govori. »Pred tisoč leti je bilo prineseno ljudem oznanilo miru. Toda veljalo je le onim, ki so dobre volje.« Oton je sklonil glavo. Hotel je ustanoviti veliko državo, sveto cesarstvo vseh kristjanov. Ni se mu posrečilo. Zloba knezov, krivolovstvo mogočnikov in hudobija malih je preprečila izpolnitev te želje, zgradbo tega cesarstva. »Zakaj Bog molči?« vzdihne cesar.

Skof Leo stopi korak bliže, velik in mogočen stoji pred cesarjem. »Božič je, gospod. Ti praviš, da Vsemogočni molči. Kako naj bolj jasno razodene svojo voljo, kot z oznanilom, ki je ravno pred

tisoč leti razodelo v betlehemske hlevu? Ljudje so hudobni in šibki, so pa tudi dobri in močni, eno in drugo, vse obenem. Ko je Odršenik pridigal ljubezen do bližnjega, učil odpuščanje in mir, je vedel, da govori nepopolnim ljudem. Poznal je človeške slabosti, saj je na koncu življenja sam poskusil in občutil, kako so mu bili hvaležni za njegove dobrote.«

Cesar se je še bolj zvil v svoj plašč: »Naj se odpró vrata večnosti, jaz sem pripravljen!« Skof Leo molči za trenutek, potem nadaljuje počasi: »Nič se ne bo zgodilo, gospod. Bog bo tudi to noč postavil usmiljenje in milost pred sodbo.«

Zvezde žarijo na jasnem nebu. Iz dolin se dviga molitev in petje, obenem zadonijo zvonovi v cerkvi svetega Pavla pred Vratí. Polnoč in prehod tisočletja se bliža. Prestrašen se pokriža cesar Oton. Iz Rima se začuje zvonjenje vseh cerkva. Luči ne-

doglednih procesij se vijejo kot ognjene kače skozi mesto.

V palači je utihnil hrup. Obe velikih obločnih oknih se zbirajo dvorjani. Na prestrašenih obrazih se vidi, da čakajo, kako se bodo odprla ognjena nebeška vrata. Spodaj v mestu ima papež Silvester zadnjo mašo krščanstvu. Naenkrat utihnejo vsi zvonovi. Nekje začne biti ura s svojim kovinastim glasom. Dvorjani v palači in stotisoči spodaj štejejo udarce, ki začenjajo novo tisočletje.

Dvanajsti udarec je odbil. Odprla so se vrata v temno bodočnost. Toda ogenj z nebes ne dežuje in zemlja ni odprla svojih grobov. Vse je ostalo pri starem. Večnost molči, nobenega znamenja za konec sveta.

Prestan je strah. Z veselimi petjem in vpitjem prestopajo množice prag drugega tisočletja.

R. L.

FULTON OURSLER:

Bog te blagoslovi, moj nasprotnik...

Ni dolgo tega, kar sem slišal zgodbo o človeku, ki se je nenadno znašel pred obupnim problemom — pred trenutno in nepričakovano nevarnostjo, ki mu je grozila vzeti njegov kruh in molo...

Mož, Silas po imenu, je imel trgovino z mešanim blagom v manjšem mestu nekje bolj dol proti jugu. Njegov oče je že trgoval pred njim, a še prej je trgovino ustanovil stari oče, takrat ko je še med državami trajala civilna vojna (1863-1865). Vsi ljudje v mestu so dobro vedeli, da je blago starega Silasa Desmondova solidno in da ni nikdar goljufal pri tehničari. Kakor sta si roka in telo eno, tako je Silas zrastlel in bil delež te majhne skupnosti. Svojega sina je tudi vzgajal za trgovca, da bi nekoč prevzel dediščino in trgovino; tako je bilo in tako bo!

Toda naenkrat se je vse spremenilo, ko je v mesto od nekdaj daleč prišel tujec s smehljajem na obrazu.

Hotel je kupiti staro Desmondovo trgovino in je bil tudi pooblaščen, da začne s kupčijo. Toda Silas no hotel prodati svoje dediščine, četudi bi cena bila dvojna. Njegova prodajalna ni bila samo na-

vadna trgovina; bila je njegovo življenje, kariera, dediščina... takorekoč bila je del ljudstva.

Tujec, s smehljajem na obrazu, je samo skomignil z rameni.

»Zal mi je,« je rekel, »pa bom kupil tisti prazen lokal čez cesto. Prepleskal ga bom! Izgledal bo kot milijon! Založil ga bom z najboljšim blagom. Vse bo ceneje! Vsaka stvar! In ti boš brez zaslužka!«

Srce starega Silasa je bilo polno grenkobe, ko je bral pripravljalne letake in opazoval delavce, ki so popravljali, belili in popolnoma prenovili prazen lokal čez cesto. V obupni ošabnosti je dal v svojo izložbo novo tablo z napisom: »Ustanovljeno pred 75 leti.«

Konkurent pa, čeprav njegova trgovina še ni bila odprta, je dal drug napis, da so se meščani začeli hehetati: »Ustanovljeno prihodnji teden — brez starega blaga!«

Dan pred otvoritvijo nove trgovine je Silas sedel v svoji zatemneli sobi in razmišljal svoje tegobe: čutil je, da bo začel preklinjati svojega nasprotnika.

Toda Silas je imel ženo.

»Silas!« je rekla njegova stara prav spretno, »najraje bi ogenj podtaknil tistemu čez cesto, kaj?«

»Amen!« Ze ta glas je bila kletev iz Silasovih ust. »In zakaj ne?«

»Well, kar se njega tiče, vem, da je zavarovan. Toda ti gotovo ne misliš prav!«

»In kako naj mislim?« je zabliskal Silas.

»Sploh ne smeš misliti!«

»Ne?!?«

»Ne! — Moliti moraš!«

»Moliti, da bi oni... pogorel?«

»Misliš, da si dober kristjan, pa se kar poglej, kakšen si, ko te stiska nevarnost. Javno je kot tvoj nos na obrazu, kaj moraš storiti. Moli za uspeh nove prodajalne!«

»Prenehaj, prenehaj, Betty, tebi se meša...!«

Vendar kot po navadi je Bettyina obveljala. Naslednje jutro, še predno so se vrata nove trgovine odprle, se je že zbrala množica in čakala, kdaj bo mogla pregledati »Novi Emporij«, kot se je trgovina imenovala z zlatimi črkami nad glavnim vhodom. Naenkrat pa je stari Silas, ki je stal na povišanem robniku in opazoval množico, začel z močnim glasom:

»Glej, zvezdice božje migljajo lepo... Odprto široko je sveto nebo...«

Božična pesem

Zvonovi vabijo, bliža se polnoč. Le brž v cerkev! Rodilo se bo božje Detece. Hitimo!

Cerkev je polna vernikov. Pridružimo se jim še mi. Zvok orgel je v začetku plah, skoro boječ, nato pa zdoni z vso silo: »Sveta noč, blažena noč.« Pevci zač-

nejo peti, verniki se jim pridružijo. Oči se napobijo s solzami, vsakega prevzame ta slovesen trenutek. Cerkev postane kot en sam doneč zbor: slovenski narod poje. Zvoki se zlivajo v čudovito harmonijo. Srce se spomni oddaljenih dragih, ki jih ni tu z nami. Božična pesem prevzame dušo; zavedamo se, da se v tem trenutku dogaja nekaj čudovitega, nekaj nedopovedljivega. Orgle močneje zadonijo: »...Rojen je Rešenik!« Radujmo se, malo božje Dete v jaslih je prišlo na svet, da nas odreši. Preženimo iz srca skrb in žalost, uživajmo ta čudoviti trenutek. Zapojmo skupaj z drugimi in naj božična pesem vlije v naša srca novo veselje, nov mir!

»...Človek, zdaj si otet.« Poklekni pred jasli, obrni se s prošnjo na nedolžno Detece, ki se ti smehlja s svojega slamnatega ležišča!

PROŠNJA

Nocoj, ko prideš,
Božje Dete,
obišči drage
v daljnih krajih,
ponesi jim svoj blagoslov,
podari lučko
jim ljubezni svete.

★

PRIJATELJEM NA SVETO NOČ

Postavljene so jaslice,
izginila sta kraj in čas
in mojo smrečico
upognil je blesteči kras,
ko sem na nji prižigala
ljubezni lučke — po eno —
za vsakega izmed vas...

»Dragi, vsemogočni Bog! Blagoslovi novo trgovino! Naj dobro in pošteno služi ljudem ter naj dobro napreduje. In daj, da bo za oba dovolj zaslužka!«

V njegovo največje začudenje so se vsi meščani zgrnili okoli njega, ga objemali in mu ploskali. Silas je bil prvi, ki je stopil skozi novo odprto trgovino in ni bilo nobenega spodbijanja cen in konkurence. Navsezadnje se je tako vse obrnilo, da je bilo dovolj dela in dovolj zaslužka za oba.

Mesto je hitro raslo — in tako tudi stari Silas.

Prevedel I. F. New York

NOVI PREVODI

Te dni je izšel v založbi Habel v Regensburgu v Nemčiji nemški prevod Finžgarjevih povesti »Dekla Ančka« in »Stric«. Prevod je oskrbel dr. Ferdinand Kolednik, znani prevajalec naših del v tuje jezike. Obe povesti sta v isti knjigi, ki je zelo lično opremljena. Tisk je zelo jase in na dobrem papirju. Prevod teče zelo gladko.

Prevajalec ima v tisku tudi nemški prevod Jurčičevega Desetega brata ter pripravljata nemški, francoski in angleški prevod Finžgarjevega zgodovinskega romana »Pod svobodnim soncem«.

Slovenci moramo biti hvaležni dr. Koledniku za njegove prevode, ker z njimi seznanja druge narode z deli našega slovstva. Te njegove prevode priporočajo svojim narodom veliki možje, kot so P. Claudel, kardinal Tisserant, G. Gouyau, kitajski kardinal Tien itd.

Moja vrnitev K OČETU

V svoji znameniti knjigi »Važnost življenja«, ki je izšla leta 1938, je doktor Lin Yutang, znameniti kitajski učenjak in filozof, objavil poglavje z naslovom »Zakaj sem pogan«. Zato ni čuda, da je novica, ki so jo objavili proti koncu leta 1958, da je Lin Yutang postal katoličan, vzbudila veliko začudenja. Lin Yutang pripoveduje, kako je iz pohana postal spet katoličan.

Mnogi me sprašujejo, kako je mogoče, da sem jaz, ki sem se že tako dolgo imenoval pogan, postal katoličan.

Ni lahko to razložiti, kajti vera je čisto osebna zadeva. Vendar sem prepričan, da so mnogi v iskanju vere, ki bi jih zadovoljila, naleteli na iste zapreke kot jaz, kajti noben razumen človek ne more biti srečen brez duhovne orientacije.

Več kot trideset let je bila moja vera oboževanje človeka. Veroval sem, da človek, ki se da voditi razumu, zadostuje sa-

memu sebi in da more napredek dovesti do izboljšanja človeka. Toda ko sem v dvajsetem stoletju prisostvoval napredku materializma in nasilju narodov, ki živijo brez Boga, sem prišel do prepričanja, da oboževanje človeka ne zadostuje in da človek potrebuje neko višjo silo, ki naj ga vodi in brani. Zato sem se povrnil h katolicizmu, da bi si zopet pridobil tisto znamenje in tisto ljubezen, ki jo je Kristus oznanjal s toliko jasnostjo in preprostostjo. Da me boste bolje razumeli, je potrebno, da vam nekaj besed izpogovorim o svoji družini. Sem katoličan tretjega pokolenja. Zivo se spominjam svojih otroških let v skriti gorski vasi 95 km južno od kitajske meje. Čudovita je bila moja mladost: v bližini Boga sem njegovo vsemogočnost občudoval v gorskih velikanih, zavitih v rahlo meglo v zahajajočih zarjajah, ki so zlatile planine, v potočkih, ki so žuboreli preko cvetočih poljan. To je bil moj svet, tesno povezan z mislijo na Boga in tako daleč od vsega izumetničenega in preračunanega, kar ustvarja človek.

Tudi moja družina je bila globoko verna, hrepeneli smo po znanju in morda se

vam bo čudno zdelo, da mi je oče v tej zakotni gorski vasi tolikokrat govoril o univerzah v Berlinu in Oxfordu in gojil skrito željo, da bi jih mogoč enkrat posečati. Bili smo pravi sanjači.

Ko sem v resnici pozneje prišel na univerzo v Shangaju, sem sam začel s študijem teologije. Ni me zadovoljil in začel sem se postopoma umikati od katolicizma. Hotel sem prodreti v tajne božje le po mrzlih ljubezah, ne vedoč, da je pot do Boga le ljubezen.

Bile pa so še druge okoliščine, ki so me privedle do tega, da sem se oklenil poganstva. Ko sem dokončal študije, sem začel poučevati v Tsing Huaju v bližini Pekinga. Tu sem prišel prvič v stik s poganskimi kitajskimi tradicijami in poglobil sem se v njih študij in začel sem sovražiti vse svoje prejšnje versko znanje in katolicizem. Do popolnega preloma s katolicizmom je prišlo, ko me je neki moj kolega na podlagi konfucijevega nauka prepričal, da moramo biti dobri zato pač, ker smo ljudje. Konfucizem polaga veliko važnost na čednosti človeka. Človek je tako vzvišeno bitje, da s pomočjo znanja in svoje nadarjenosti lahko doseže najvišjo

stopnjo in tako sam sebi zadostuje. Človek je tako rekoč bog samemu sebi.

Ta vera v človeka in v njegovo zmoglosti me je dolga leta popolnoma zadovoljevala. Toda polagoma so se začeli v meni pojavljati prvi dvomi. Izkušnje življenja so me učile, da se človek s pridobitvijo znanja ne približuje Bogu, ampak da se v svoji prevzetnosti dviga nad njega. Sodobna zgodovina mi je pokazala, kako se lahko človek, ki se je povzpел do najvišje stopnje znanosti, spremeni v divjaka in brezčutneža.

Moja vera v poganski kult je počasi zahajala. Izpraševal sem se: ali obstoji vera, ki bi lahko zadovoljila znanstvenika dvajsetega stoletja? Iskal sem odgovora v budizmu, v taoizmu, a odgovora nisem našel. Sedaj vem, da sem se pri vsem tem svojem mrzličnem iskanju vedno bolj nagibal h katolicizmu, veri mojih otroških let.

V tistih letih, ko sem mnogo potoval in me je moja žena stalno spremljala, sem šel večkrat z njo v cerkev, katere ni ona nikdar opustila. Poslušal sem pridige, ki pa so se mi zdele tako povprečne, da sem vedno znova sklepal, da cerkvenega praga

ne bom več prestopil. Tako sem živel v večnih dvomih. Neke nedelje me je v New Yorku žena zopet prepričala, da sem jo spremljal v cerkev. Pridiga se mi je takrat zdela zanimiva, obravnavala je posmrtno življenje na tak prepričljiv način, da sem sedaj nedeljo za nedeljo hodil z ženo v cerkev. Tako sem se brez vsakih družinskih polemik zopet približal katolicizmu. Sedaj znova občudujem, kakor da bi to bilo zame čisto nekaj novega, vso brezmejno preprostost in jasnost Kristusovih naukov. Nihče ni nikdar govoril tako kot On. Kaka čudovito odkritje in kako neprecenljiv nauk! To je resnični Učenik, ki govori in ob tej gotovosti se mi topi srce od veselja.

Bog ni več skrit in nedosegljiv, Kristus nam ga je razodel in nam ga pokazal. Ne poznam nobene vere, ki bi na tako viden način pokazala božjo moč. Ta topli odnos med človekom in Bogom, to čudovito posinovljenje je največji dar katolicizma. Sedaj se ne sprašujem več: ali obstoji vera, ki bi lahko zadovoljila modernega človeka dvajsetega stoletja. Moj odgovor je sedaj zaključen. »Izgubljeni sin se je vrnil v očetovo hišo.«

I. V.:

BOLEČINA KOROŠKE

Iz časopisnih poročil, katera prinašajo slovenski in nemški časniki na Koroškem, moremo razbrati, da je naše koroške brate v zadnjem letu zadel težek udarec v njihovem prizadevanju, da si kot manjšina v Avstriji ohranijo naravne pravice. Šolski odlok, katerega je izdal 22. sept. lani koroški deželni poglavar Wedenik, je namreč zadal slovenski besedi v šoli smrtni udarec. Nekateri trdijo, da je ta odlok morda še usodnejši za koroško manjšino, kot so bili protislovenski odloki iz nacistične dobe, ko je bila prepovedana sleherna slovenska beseda na Koroškem.

DVOJEZICNE SOLE

Leta 1945. je bila na Koroškem vpeljana dvojezična šola; tako so se otroci južne Koroške mogli dobro naučiti slovensčine in nemščine. S tako šolo so bili zadovoljni nemški in slovenski predstavniki; da se je pa taka šola obnesla, so tudi pokazali lepi uspehi na onih šolah, kjer so učitelji vestno vršili svojo dolžnost. Seveda pa z dvojezično šolo niso bili zadovoljni nekdanji nacisti, ki so bili pred nekaj leti še prepričani, da se na južnem Koroškem nikdar več ne bo slišala slovenska beseda. Po podpisu državne pogodbe so ti sokrivci Hitlerjevega zločina, ki so se takoj po vojni hinavsko poskrili v krščanski in socialistični stranki, začeli dvigati glave in spretno organizirati borbo proti slovenski besedi v šoli. Čeprav je v državni pogodbi prepovedana vsaka organizirana gonja proti slovenski manjšini,

Ob koncu leta 1959 voščil vodstvo SLOVENSKE DEMOKRATSKE ZVEZE V GORICI vsem somišljenikom, prijateljem in podpornikom in sploh vsem Slovincem, kjer koli bivajo, in tudi vsem sodržavljanom vesele in blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto. Temu voščilu dodaja željo, da bi neutrudno prizadevanje svobodnega sveta, zlasti pa predsednika ZDA za trajen mir med narodi na svetu, rodilo pričakovani uspeh.

jih v tem razdiralnem šovinizmu nihče ni oviral. Uspelo jim je izpeljati par šolskih stavk, s katerimi so zahtevali takozvani »Elternrecht« ali pravico staršev, ki morejo svojega otroka odjaviti od slovensčine. Pri teh stavkah so bili na delu vsi vaški močnjaki, učitelji, župani in celo varnostni organi, da so tako z nasiljem uspeli.

NACISTIČNE SOLSKE STAVKE

Ceprav so šolske stavke po zakonu prepovedane, vendar nihče teh inscenatorjev — državnih uradnikov ni bil klican na odgovor; nasprotno, ko je bil izdan krivični odlok, so se celo sklicevali na te stavke, da so dokaz ljudske volje. Tako je bilo ustvarjeno »javno mnenje«, ki je zahtevalo novo šolsko uredbo po »pravici staršev« ali bolje po zahtevah nasilnih naci-šovinistov. In ta uredba je tudi izšla na nesrečen dan, 22. sept. 1958. Z njo je bila dana možnost, da morejo tudi slovenski starši odjaviti svoje otroke od pouka v materinščini.

In takrat se je zgodilo, da se je skoro deset tisoč otrok na južnem Koroškem odjavilo od slovensčine in le nekaj več kot dva tisoč otrok se je odločilo, da še želijo poslušati materinsko besedo! Ko smo to čitali, smo se čudili in spraševali, kako je to mogoče. Saj smo že večkrat bili na Koroškem in prehodili Rož, Podjuno in Zilo, ter povsod slišali domačine, da »marnjajo« po koroško, pa naj bo to

v cerkvi, v gostilni ali na delu. Tudi smo se pozanimali, kako je z verskimi in političnimi listi in smo zvedeli, da prihajajo slovenski listi v najmanj deset tisoč družin. Da je slovenska govornica jezik južne Koroške, smo se že neštetokrat sami prepričali, ko smo se s koroškimi brati sešli na Svetih Višarjah in skupno z njimi višarski Mariji izpovedovali naše bolečine v slovenski pesmi in molitvi.

GROBO NASILJE

V tistih dneh je bil na Koroškem med slovenskim ljudstvom pravi preplah. Nemško časopisje je prinašalo ogabno propagando proti dvojezični šoli in po vaseh so se vršila zborovanja, katera so sklicevala razna nacistično pobarvana društva in ljudi prepričevala, da avstrijski domovini zvesti vindišarji (v koroškem narečju govoreči Slovenci) ne potrebujejo kranjsčine (čiste slovensčine), ker živijo v nemški državi. Pri tem seveda ni manjkalo raznovrstnih groženj, ki so vse izvenele: kdor prijavi svojega otroka za slovensčino, ta je nezvest domovini in ruši trdnost meje na Karavankah; kajti dokler bodo Korošci govorili slovensko, ne bodo južni sosedi (Jugoslavija) pozabili na Koroško, katera je prav zaradi tega bila že dvakrat ogrožena. Še več, sam obrambni minister se je ob neki priliki spozabil in zagrozil slovenskim ljudem, da še vodijo ceste čez Karavanke. In še to se je slišalo ob takih priložnostih, da se za slovenski pouk potegujejo itak samo nekdanji partizani in sedanji titovski eksponenti na Koroškem, zato je razumljivo, da je vsak tak, ki se prijavi za slovensčino na koroških šolah, označen za tito-komunista.

Znano je, da je na Koroškem skoro vsa industrija in veleposelstništvo v rokah priseljenih nemških bogatašev. Razumljivo je, da so vsi ti tudi ob tej priložnosti s pomočjo uradništva in upravnikov pošteno pritisnili na uslužbeno osebje in jim dali razumeti, da si morebitne posledice naj sami sebi pripišejo. Zato izkazuje poročilo iz industrijskih krajev skoro stoodstotno odjavo od slovenskega pouka.

Toda ves ta pritisk in vse te groznje še niso rodile zadostnega uspeha. Kot je razvidno iz protestne vloge, katero so poslale slovenske kulturne in politične organizacije na Koroškem dunajski vladi zaradi nasilja nad slovenskim življenjem na Koroškem, so nemške politične stranke še zadnje dni pred potekom roka za odjavo poslale po vaseh svoje priganjače — po večini znane naciste —, da so po družinah v smislu zgoraj navedenih groženj ustrahovali ljudi in pobirali podpise za odjavo.

In tako se je zgodilo, kar je za nas izven Koroške nedoumljivo, da se je skoraj 80% koroških otrok moralo odpovedati svoji materini besedi!

PRIDRUŽI SE SE SKOFIJA

Ob začetku letošnjega šolskega leta je naše koroške brate zadel drug udarec, ki še posebno boli one, ki hočejo ostati zvesti Cerkvi. Čeprav novi šolski zakon, ki potrjuje znani krivični Wedenikov odlok, predvideva tudi za verouk podobna določila, so upali koroški verniki, da cerkvena oblast vendar ne bo potrdila tega krivičnega stanja. Za verouk je namreč še vedno — razen za časa nacizma — veljalo, da se poučuje v materinščini. Toda v tem zaupanju so bili težko prevarani. Sredi septembra so objavili koroški časnik odlok celovškega škofijstva, ki določa, da morajo duhovniki v šolah učiti verouk

v nemškem jeziku vse one otroke, ki so se odjavili od slovensčine, četudi je njih materinsko narečje slovensko. V slučaju, da otrok ne razume dovolj nemščine, mu katehet sme pomagati v narečju (v slovenskem jeziku). Otroke pa, ki so prijavljeni k slovenskemu pouku, sme katehet poučevati v materinščini, vendar je dolžan te otroke učiti najvažnejše resnice in molitve tudi v nemščini; da bi pa tudi nemške otroke ali vsaj od slovenskega pouka odjavljene slovenske otroke smel vsaj najvažnejše resnice in molitve učiti v slovensčini, o tem odlok ničesar ne določa.

Ta odlok s strani škofijskega ordinariata je druga silna bolečina letošnjega leta na Koroškem. Veliko je bilo protestov in prošelj, kot smo slišali in čitali v raznih časopisih iz Koroške in tudi iz Slovenije; nedopovedljivo hudo so udarjeni verni Korošci, ki pri vsej dobri volji ne morejo doumeti, kako je mogla cerkvena oblast kaj takega storiti; prav tako je pa tudi razumljivo, da so veri nasprotni listi v zamejstvu in v matični državi spretno izrabili to priliko za nove napade na »fašistično in nacistično« Cerkev.

KOROSKA — ČUDNA DEŽELA

Nekdo je zapisal, da je Koroška čudna dežela. Tamkaj baje niso v veljavi splošni naravni zakoni o življenju. Eden takih naravnih zakonov je znani Mendlov zakon, ki pravi, da v razmnoževanju vsak rod ostane zvest svojemu rodu; to velja za rastlinstvo in tudi za človeka. Zato

pšenica nikdar ne rodi ječmena in lisica tudi ne zajca; čistokrvni zamorci bodo imeli vedno črne otroke in Anglež bo tudi imel sina-Angleža. Tako je po vsem svetu in pri vseh narodih. Toda na Koroškem pa je povsem drugače.

Kot kažejo statistike in uradna poročila, se je slovensko prebivalstvo na ozemlju južne Koroške zadnjih petdeset let za vsaj dve tretjini zmanjšalo. Od skoraj sto tisoč Slovencev leta 1910 so pred leti našli menda samo še okoli deset tisoč Slovencev in okoli 15 tisoč vindišarjev. Po napol uradni opredelitvi veljajo za Slovence oni, ki hočejo ohraniti slovensčino za svoj občevelni in pismeni jezik in ki se priznavajo k matičnemu slovenskemu narodu; vindišarji pa naj bi bili oni koroški Slovenci, ki sicer še v splošnem govorijo koroško slovensko narečje, a hočejo nemško izobrazbo in kulturo ter so »domovini zvesti ali heimattreu«.

Ta razvoj je menda edinstven in po vseh pravilih naravnega razvoja nedoumljiv; to uganko je razrešil tisti, ki je ugotovil, da se na Koroškem proti Mendlovemu zakonu Slovincem rodi Nemci ali vsaj vindišarji. Zato je le tam mogoče, da je v najbližjem sorodstvu ali celo v eni družini cela babilonska zmešnjava treh narodnosti.

NESREČNI VINDISARJI

Ker je državnim in političnim krogom mnogo na tem, da čimbolj skrčijo število slovenskega prebivalstva na Koroškem, že skozi desetletja na vse načine podpirajo

Zasnežene gore na ogroženem severnem robu domovine

delovanje protislovenskih ustanov. Zato so si tudi izmislili teorijo o »vindišarjih« in jo tudi spretno izrabljajo, da morejo čimbolj okrniti pravice slovenske manjšine. S pomočjo nekaj izrazitih odpadnikov, ki so se samolastno postavili na čelo tega namišljenega »vindišarskega naroda«, ustvarjajo med domačim ljudstvom zmešnjavo, v inozemstvu pa vtis pravične in demokratične rešitve koroškega vprašanja.

Posebno zadnje leto se na Koroškem kakor tudi na Dunaju zelo radi poslužujejo namišljene teorije o vindišarjih, ki jim svetovna javnost očita v sporu za južni Tirol, da naj najprej doma rešijo koroško vprašanje. Kar vse tri barve so se zedinile in proglasile, da je med Koroško in južnim Tirolom bistvena razlika: Korošci so se v plebiscitu izjavili za Avstrijo; pri tem pa pozabijo povedati, da so se južni Tirolci v svojem navdušenju za tretji rajh prostovoljno izselili v takratno Nemčijo, po vojni pa so jim zopet dobrohotno priznali italijansko državljanstvo; nadalje trdijo, da gre na južnem Tirolskem za strnjeno, na zaključnem ozemlju živečo manjšino, dočim živi manj-

★ SLOVENSKA AKAD. LISTA »ADRIA«
 želi vsem kolegom ter dobromišlečim Slovincem vesel božič in srečno novo leto.

šina na Koroškem raztresena po raznih vaseh; da je pa to zgolj namerna laž in potvarjanje resnice. priča vsa zgodovina in tudi dejansko stanje, katerega so priznali zavezniki po vojni in ga mora priznati vsak objektivni opazovalec. Res je sicer tudi nekaj Nemcev v večjih središčih južne Koroške, a ti so se tekom več desetletij trajajočega načrtnega priseljevanja naselili po slovenskem ozemlju. Če pomislimo, da je vsa industrija, trgovina in uradništvo skoraj izključno v nemških rokah, potem je skoraj čudež, da pod tolikšnim političnim in gospodarskim pritiskom slovenskega prebivalstva še bolj ni uspelo iztebiti, kakor je ugotovil rajni ljubljanski škof Rožman na izseljeniškem dnevu v Ameriki.

Pot me je že večkrat pripeljala na Koroško in tudi na južno Tirolsko. Čeprav sta obe pokrajini manjšinski ozemlji, na južnem Tirolskem more vsak dovolj ugotoviti, da biva tod nemški živelj; o tem pričajo dvojezični napisi na javnih in privatnih stavbah in na občestnih napisih; pravtako je po javnih in državnih lokalih celo v Bocnu in drugih središčih, kjer je nad polovico italijanskega prebivalstva, nemščina vsaj enakovreden jezik; po cerkvah in šolah pa splošno prevladuje nemščina. Ko sem pa hodil po Koroški, kjer je vsaj na podeželju slovensko prebivalstvo v veliki večini, pa sem našel le v nekaj občinah slovenski napis na šoli ali še morda na kakšni gostilni; nekaj takih dvojezičnih napisov je bilo v zadnjih letih poškodovanih ali uničenih, da bi tako še te redke sledi, da biva tod slovenski rod, izginele. Kakor se mora tujec začuditi, ko vstopi v vaško gostilno. Kjer sliši ljudstvo govoriti v lepem koroškem narečju in prepevati čudovito koroško pesem.

To so tri bolečine naših koroških bratov, katerim naj božje Dete prinese obilo tolažbe in vztrajnosti, da bodo še skozi pozne rodove ljubili in častili Njega v njih lepi govoric.

Novo znanstveno delo

Slovenski znanstvenik dr. Jože Velikonja sodeluje s posebno razpravo v lanskim decembrski številki letopisa ameriških geografov. Napisal je študijo o preseljevanju prebivalstva v Evropi po drugi svetovni vojni. V glavnem je zajel pomikanje beguncev z Vzhoda proti Zahodu. Pisec se naslanja na angleške, francoske in tudi nemške viře.

Zlata zapestnica

Z. P.

Florijana je odtrgala listič na stenskem koledarju. Samo pet dni je še manjkalo do Božiča. Blažena nestrpnost jo je prešinila in oči so ji od sreče zažarele. Božič, božični večer z drevescem in jaslicami in z darovi. Kakšen bo njen letošnji dar? Lep kakor ga sanja? Že večkrat se je v teh dneh svetlo upanje umaknilo bojazni. V njeno hišo ni nikdar prišla nobena dragocenost.

Mama je imela samo srebrne uhane, podedovane po teti Klavdiji, in tanko biserno broško, očetov dar ob njeni poroki, Florijana pa zlato verižico z medaljonom Brezmadežne, ki jo je dobila pri birmi. To je bilo vse hišno bogastvo. Florijana je bila ponosna na svojo verižico in si ni želela drugega vse dotlej, dokler ni sre-

vem, če se mi bo posrečilo.

»Nič ne skrbi zame. Skušaj zadovoljiti Florijano. Sicer ji tista stvar ni neobhodno potrebna, toda mlada je in tudi mladost ima svoje zahteve. Morda ji bo to pomagalo, da bo srečno premostila mladostno krizo...«

»Naj bo,« je oče z vzdihom vstal in odšel v svojo pisarno. Cutil se je utrujenega. Nadurno delo mu je jemalo moči, toda s štirimi otroki ni smel misliti nase.

Anka in Peter sta sicer še šolarja, toda toliko kruha pojesta, toliko čevljev stržeta! Pavel ima že šestnajst let in je v semenišču, ponosen je nanj in vesel, da mu je dal dovoljenje za vstop v semenišče. Nič ni pomislil, da bi si lahko še služil kruh in mu pomagal, če bi ostal doma.

In Florijana? Dajala je mami svoj delovni prispevek, toda zakaj ni več tako vedra in vesela kot nekoč?

Končno je le prišel božični večer in utešil nestrpno pričakovanje zadnjih dni.

Zbrali so se ob jaslicah in drevescu. Peter je sunil Anko in stopila je prav tik jaslic in s tresočim se glasom deklamirala:

*Detece božje, odpri oči,
 dvigni ročice
 in blagoslovi mamo in ata,
 brata in sestro in vse ljudi,
 da z angelci peli
 ti homo veseli:
 Slava tebi, naš Rešenik!*

»Dobro, zelo dobro,« jo je pohvalil oče in pritisnil k sebi, »pa tudi tvoj učitelj je vreden pohvale, kaj ne Peter?« je oče zastlil resnico iz široko odprtih Petrovih oči, ki so pozorno sledile vsaki Ankini besedi: Florijana je molčala in nepremično zrla v mali zavitek pod drevescem. Srce ji je burno bilo, ko je začel oče deliti darila. Anki in Petru igrače, mami volneno ruto, Florijani pa je podal zavitek, zavit v rožnati papir, zvezan z zlato vrvico. Oči so ji zažarele in s tresočimi se rokami je

odprla škatlico. Tedaj ji je preko obraza šinilo razočaranje in blesk iz oči ji je izginil.

»Ali ti ni všeč?« jo je oče zaskrbljeno vprašal.

»Oh, da, prekrasna je, primerna za otroka. Zakaj je nisi podaril Anki?«

Anka, Peter in mama so v začudenju obstali vsak s svojim zavikom v rokah. Očeta je udarec zadel, prav kakor da bi se nadenj nenadoma zrušila vsa teža let.

Mama je prva spregovorila. Poznalo se ji je, da se je le stežka obvladovala:

»Kaj si vendar pričakovala? Ali ne poznaš naših razmer? Ne vidiš, koliko se oče trudi za nas vse?«

Se Peter se je ojunačil:

»Mama, saj je ona sama hotela to presencenjenje. Ko jo je oče povabil, da bi si sama izbrala zapestnico, je odklonila.«

»Molči ti, smrkavec!« ga je osorno zavrnila Florijana in že dvignila roko, da bi ga udarila.

Knjižni dar Goriške Mohorjeve družbe 1960

Goriška Mohorjeva družba je razposlala med svoje čitatelje tri knjige za leto 1960: **Koledar, Skratno nebo na vzhodu in zahodu, Sveti Janez Marija Vianney.**

Poglejmo najprej v koledar. Zelo na prvi pogled se opazi, da je zelo skrbno urejen, prav gotovo mnogo bolj kot prejšnja leta. Za nas Primorce je pa zelo važno to, da je letošnji koledar zelo domač — bolj

umrlega slovenskega umetnostnega kritika dr. Izidorja Cankarja.

Prof. Vinko Beličič se je spomnil nedavno umrlega ustanovitelja milanske katoliške univerze p. A. Gemellija.

O pomenu duhovnika v našem življenju piše dr. L. Suštar. Inž. I. Zakrajšek se je pa spomnil našega kmeta in mu govori o poljedelstvu. V koledarju je tu-

ponatisnila Goriška Mohorjeva družba.

Povest je vzeta iz življenja »višjega kroga« ljudi. Govori nam o sodnikih, odvetnikih, višjih uradnikih glavarstva ter učiteljskega sveta. Nastopajo tudi mestni župnik in oba kaplana. Vse se prepleta z vprašanji vere, na drugi strani pa najdemo ljudi, ki so temu vprašanju nasprotni. Pisatelj sam je bil glavar v Logatcu. Povest se suče okoli sodnega svetnika Ovna, ki je tudi osrednja točka povesti, liberalca starega kova, ki je mrzil duhovnika in vero do dna duše. Vse večere je preživel v gostilni v krogu tovarišev in je imel le malo časa za družino, še manj pa za prošnje žene, ki ga je hotela privedi na pravo pot — k veri. Po hudi nesreči in na smrtni postelji se le posreči mlademu kaplanu, da se ta zakrknjeni grešnik spravi z Bogom.

O povesti pravi pisatelj: »Hotel bi s tem romanom napisati nekaj katoliškega, kar bi bilo drugačno kot pišejo sedaj. Hotel bi dokazati, da se da napisati tudi katoliška povest.«

Pisatelju se je to tudi posrečilo. Povest je zanimiva in snov privlačna. Bralec jo bo z zadovoljstvom prebiral.

Matija Malešič je umrl leta 1940. Zelo ko je pisal našo povest, je bil hudo bolan. Kritič Tine Debeljak je napisal v Domu in svetu o pisatelju in njegovi povesti: »Tako je umrl on, ki je poznal samo delo: delo državi in delo poklicu, ki je služil dvema gospodoma: narodu in lepoti. Skratno nebo na vzhodu in zahodu sicer nima še tiste oblike, kakor bi jo povesti rajnik rad dal, toda z muko in veliko

vero je bila pisana, in tudi mi jo berimo s tako ljubeznijo, s kakršno jo je pisal za Dom in svet.«

Tretja knjiga je Sveti Janez Marija Vianney. Prav je, da je Mohorjeva družba podarila čitateljem to knjigo za 100-letnico smrti arškega župnika čudodelnika. Mnogi so pisali o tem svetniku in skušali prikazati svetniško podobo tega moža, ki ni bil nič izrednega, njegova izobrazba nič posebnega.

René Fourrey, škof iz Belleya je pisal knjigo Arški župnik, v kateri opisuje osebe in kraje, ki so bili v dotiki z arškim

★ SLOV. KAT. PROSVETNO DRUŠTVO V GORICI VOČI blagoslovljene božične praznike ter srečno novo leto našim prosvetarjem ter vsem Slovincem doma in po svetu.

župnikom. Najboljša označba tega svetnika je izražena v stavku, ki ga je zapisal kardinal Gerlier kot uvod v to knjigo: »Videl sem Boga v tem človeku.«

Jean De Fabregues piše v svoji knjigi Apostol obupanega stoletja: »Kdo je bil torej ta župnik? Duhovnik, in nič drugega kakor navaden duhovnik. Kaj je pomembnega v tem čudnem življenju? Kdo govori? Moč Evarhiste, Bog na oltarju, odpuščanje in zakrament pokore. Živel je v skrajnem obupu in nam prinaša poslanstvo upanja. Bil je največji samotar, najbolj skromen, ki je ganil množice: Bil je duhovnik Kristusov.«

Francis Trochu je pisal knjigo Les Amitiés du Curé d'Ars - Prijateljstva arškega župnika, iz katere blesti smehljajoča podoba, občutljivo srce, zvestoba in nadnaravno videnje duhovnika Vianneya. Bil je duhovnik, ki je verjel v svoj po-

klie. Ako ga je Bog poklical, je moral imeti neki vzrok. Toda Vianney ni nikdar vprašal po tem vzroku. Sam pravi o sebi, da v 40. letih ni nikdar imel pol ure časa, da bi se posvetil samemu sebi. Vse se je posvetil je v blagor in pomoč drugim. Bil je duhovnik, ki je verjel Njemu, ko je rekel: »Jaz sem Pot, Resnica in Življenje.«

To so misli, ki se prepletajo skozi našo knjigo, ki je nekak izveček omenjenih knjig. Jezik je lep in knjiga bo prav gotovo pripomogla, da bo lahko vsak, vsaj za nekaj časa, našel notranji mir. Naslovno stran krasi lepa slika, ki predstavlja arškega župnika zatopljenega v molitev. Kip je delo francoskega kiparja Ca-bucheta.

Obe knjigi je tiskala tiskarna Budin v Gorici in je opravila to delo zelo vestno.

Ob koncu dostavim še to. Osebe okoli Mohorjeve družbe niso tako zastarele, kakor bi hotel dokazati neki pisec v gotovih anketah in imajo mnogo več razgleda v svetovno literaturo, kot bi ta hotel prikazati. Pri tem nastane sedaj drugo vprašanje: Kakšna naj bo ta literatura? Mirno lahko zapišemo, da se Mohorjeva vedno drži načel in namena svojih ustanoviteljev, namreč — v vsako zavedno slovensko družino dobro in vsestransko zdravo knjigo.

.. M . . s.

Kdo zastopa tržaške Slovence?

Predpretekli teden prinaša tedensko glasilo tržaških katoliških italijanskih krogov »Vita Nuova« zanimiv dopis z naslovom »I diritti degli sloveni sono di tutti sloveni. Anche dei cattolici«. Napisan je s toplo, dobrohotno besedo. Poroča, da imajo katoliško usmerjeni Slovinci v Trstu vtis, da jih oblasti zapostavljajo celo pri razdeljevanju finančnih sredstev, ki so na razpolago kulturnim ustanovam.

V resnici živimo pod vtisom, da smatrajo tržaški oblastniki vodje slovenskih komunističnih in parakomunističnih organizacij za predstavnike vseh Slovencev, četudi nič ne more upravičevati takega ravnanja. Res imajo te organizacije svoje lepe lokale na Stadionu Prvi maj in zidajo novo, veliko palačo, toda vsem je znano, da to ni uspeh dela lokalnih činiteljev, temveč podpora, ki prihajajo od nekod. Isto velja tudi o Slovenskem narodnem gledališču. To še ne daje komunistom legitimacije, da bi mogli govoriti v imenu vseh Slovencev.

Najbolje bi bilo, da bi se objavljale številke podpora, ki jih dajejo fond, namenjeni slovenskim kulturnim ustanovam. Če se te podpore delijo pravično, bo odpadla vsaka misel, da se komu godi krivica. Če pa so pri tem komunisti deležni prevelike pažnje, za katero ni podlage v obstoječih zakonih, naj se to spremeni ter naj se delilci podpora zamenjajo z bolj sposobnimi osebami.

Morda bi bilo koristno, če bi vse slovenske nekomunistične organizacije za deva bolje proučile ter javile rezultat v posebni spomenici na pristojno mesto.

To bi bilo toliko bolj umestno, ker se danes izgovarjajo nekateri, da so se pri podpisu londonskega memoranduma prenehal in prevzeli obveznost, da dajo podporo 500 milijonov lir komunističnim organizacijam za gradbo Kulturnega doma v ulici Petronio. Iz tega bi logično sledilo, da bodo vladni krogi upoštevali tudi predloge nekomunističnih Slovencev, ko gre za delitev nadaljnjih podpor.

Če ne gre pri tem za kake višje koristi, morda za čisto kupčijske posle med državami.

PRED MESECEM KATOLIŠKEGA TISKA

Cerkev za katoliški tisk

Koliko ljudi se danes pokvari in pogubi zaradi nemoralnega tiska, koliko duš ne veruje več v Boga, zapusti Cerkev in molitev zaradi brezbožnega branja; koliko dvomov, brezbriznosti in površnosti od strani tiska, ki sicer ni nemoralen ali brezbožen, ampak vsiljuje dvom, negotovost, brezbriznost in zapeljuje človeka na pot, ki je daleč od tiste, katero nam je Bog začrtal!

Ali se zadostno zavedamo usodnega vpliva slabega tiska na vsakega človeka, predvsem na mladega?

Cerkev pa je mati. Ali more biti kot taka brezbrizna ali se omejiti le na pomilovanje ter dovoliti, da njeni otroci nemoteno pijejo ta strup?

Posveg Cerkve na polje tiska predstavlja integralni del njenega poslanstva in oblasti, v drugih besedah, Cerkev je dolžna poseči, posvariti pred vsakim slabim tiskom. To svojo dolžnost je Cerkev takoj izvršila že v začetku; odprimo spise sv. Petra, apostola Pavla ter cerkvenih očetov, pa bomo videli, kako so oni vedno opozarjali vernike pred to nevarnostjo.

Cerkev je posegala ob vsaki priliki, ob vsaki potrebi in se ni bala, kot se ne boji sedaj, da bi zgubila na demokratičnosti ali da bi bila obojena zaradi »staromodnosti«. Zgodovina pa kaže, da so razni heretiki in odpadniki in drugi njeni sovražniki propadli, zginili, ona pa je ostala še bolj trdna in svetla kot prej.

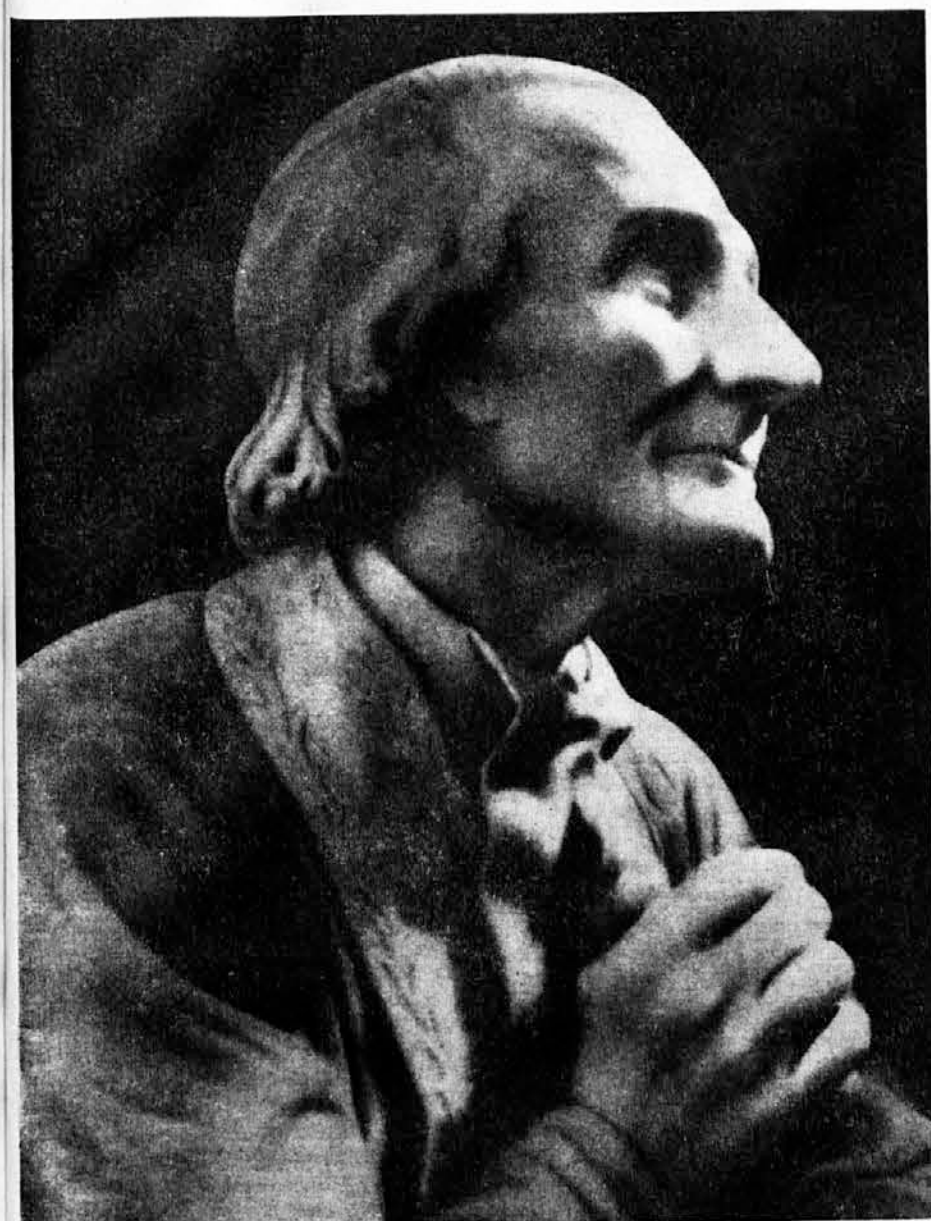
Cerkev uči, vzgaja in opominja, toda se ne more omejiti le na to, kot bi nekateri radi, ki bi hoteli, da bi prepustila odločitev za izbiro »treznosti« posameznikom, njihovi zrelosti, posebno izobraženih ljudi. Ali ne vidimo danes pogostoma trume ljudi, ki slepo sledijo obljubam in vabam zvith govornikov, njih lepim besedam, s katerimi jih hočejo pritegniti k sebi? Kje je treznost, uvidevnost, zrelost ljudi, tudi izobraženih?

Današnji človek je še posebej kakor obseden od želje po novosti in ta novost ni vedno nedolžna. Veliko se danes govori o nekem novem redu, o novih pojmi, o drugačni resnici, o prenovljeni morali, ki naj bi bolj ustrezala sedanjim razmeram. Uničiti hočejo najbolj zdrava in sveta načela, izkoreniniti temelje krščanstva, izpodrinuti Boga in Cerkev, izpodkopati moralo, zakonsko družbo in sploh družinsko življenje. To pa se hoče doseči najprej s tiskom. In ravno sedaj naj se vzame Cerkvi ta preventivni poseg, ravno danes, ko je največja potreba?

Cerkev pa bo nadaljevala to svoje delo, kakor je vedno delala in kakor mora delati. To je življenjsko dejanje: je njeno življenje in življenje vernikov. To delo opravlja v moči svojega učiteljskega poslanstva, v imenu Kristusa samega. Učiti pa pomeni opozarjati, opominjati in svariti, če treba tudi obsoditi; ni mogoče nuditi resnice, ne da bi zavrnili zmoto.

Danes znajo brati skoro vsi, ne znajo pa vsi pravilno misliti. Opozarjati na nevarne knjige in tisk sploh je kakor občestno prometno znamenje: nihče se ne užali, če vodijo ta znamenja cestni promet, češ da je on izobražen, praktičen, ki vse razume. Tako je tudi z opomini Cerkve na slab tisk, slabe filme in predstave.

L. C.

naš. Tudi vsebinsko mora zadovoljiti še tako izbirčnega čitatelja. Vsak bo lahko našel kaj koristnega. Oče in mati sta večkrat v zadregi, kako naj imenujeta novorojenčka. Večkrat tuhtata in tuhtata, pa že tako potuhtata, da je ime popačeno in ga ne najdeš v nobenem koledarju. Zraven tega ni v teh imenih prav nič domačega in našega. Koledar za leto 1960 ti bo pomagal tudi iz te zagate.

Daljši članek, katerega je priredil Gregor Mali, nas seznanja z novim papežem Janezom XXIII. in s spomini na umrlega Pijaja XII.

A. Z. piše Spomine na škofa A. Martina Slomška ob 100-letnici, odkar je škof

★ ODBOR DOMA KAT. SLOVENCEV V GORICI želi vsem darovalcem, prijateljem in vsem rojakom tu in po svetu božični mir in blagoslov.

Slomšek premestil svojo prestolnico škofije iz St. Andraža na Koroškem v Maribor. Članek Edija Gobca nas vodi v tuje kraje in nam kaže druge navade. Dr. M. T. nas uvaja v 600-letnico Sv. Višarj, ki se bo slovesno praznovala v letu 1960. Prof. I. Theurschuh nas seznanja z vzgojo otrok, o tem tako aktualnem in perečem vprašanju. Prof. M. Jevnikar govori o naših kulturnih možeh: spominja se 400-letnice rojstva ljubljanskega škofa Tomaža Hrena, 150-letnice Stanka Vraza, 100-letnice Franca Metelka in leta 1958

di pregled prosvetnega dela v tujini. I. Kopač, C.M. nam je popisal slovensko župnijo Marije Pomagaj v Torontu.

Kronist se je spomnil tudi naših umrlih goriških duhovnikov: prof. dr. Ivana Tula, 25-letnice smrti msgr. Leopolda Cigoja, pokojnega župnika Karla Reje ter goriškega pisatelja-humorista Damira Feigla. Da prosvetno delo na Goriškem ni spalo ter da je o tem delu seznanil širšo javnost, je poskrbel Ivan Bolčina.

Za prozo so poskrbeli Zdravko Novak, J.H.R., Drago Gervais, Avgust Zele in Jožica Peric ter drugi.

Z vezano besedo nas seznanjajo pesniki: Limbarski, Fran Grabec ter goriška rojaka Tugomer in Mirko Mazora, ki je največ prispeval. Najlepša in najbolj občutena je prav gotovo njegova pesem »Zdaj diši meni«.

Mnogo gradiva je tudi za dobro voljo in smeh. Koledar krasi mnogo lepih slik. Zunanja oprema je lična. Morda bi bilo potrebno, da bi se preuredila mesečna vzglavlja.

Skratno nebo na vzhodu in zahodu je delo pisatelja Matije Malešiča. Čitateljem nekdanje revije Doma in sveta je to ime dobro znano. Mnogo je pisal v to revijo: razne črtice in povesti kakor: Gospa v kočiji, Kresnica, Na saneh, Anuška in Joško, Gospa z rdečim nagerlenom, Tam za goro, Za turškim gričem, Roman brez konca. Leta 1940 je pisal za revijo Dom in svet uvodno povest Skratno nebo na vzhodu in zahodu, katero je sedaj

»Vse nam je pokvarila, pa prav danes, ko je božični večer!«

Florijana se je zaprla v svojo sobo. Slišala je, kako so se njeni pripravljali k polnočnici, kako so tiho zaprli vrata in utonili v morju lučic na ulici. Zanj se niso zmenili, niso je povabili, da bi šla z njimi, nič jim ni mar. Pod žarnimi oboki lučic hodijo ljudje, praznično oblečeni, nasmejani in srečni. Melodija svetonočnih zvonov napolnjuje ozračje. Ona pa je tu sama...

Nenadoma ji je tanka bolečina prebodla srce. Danes bo njen brat prvič oblečen v beli roket. Njegove oči bodo sijale od sreče in ponosa, ko se bo oziral po svojih. Le nje ne bo. Dragi, ljubljani bratec, le kako je mogla kaj takega izreči? Prve solze kesanja so ji orosile trepalnice in zdrknile po licih. Mama, oče, kakšne praznike jim je pripravila. Ko je ona še sladko spala, je oče še vedno delal v uradu zato, da je njej lahko kupil... Oh ne, je

Florijana zagrebla glavo v roke ter bridko zajokala. Hudobna Florijana se je umaknila dobri, solze kesanja so ji odprle pot do spoznanja. Slonela je ob oknu in gledala na ulico. Svetlobni reklamni napisi trgovin so se skoro sramežljivo skrivali pod bajnim žarnim obokom. Drevesa ob pločniku so svoje gole, oernele veje ovile v čar svete noči. Na tisoče lučic jih je razsvetljevalo do najvišjih vej. Kamorkoli se je Florijana ozrla, povsod ji je sijala nasproti tiha božična radost, vse je govorilo o čudežu božje ljubezni, ki prinaša mir in razsvetljuje sleherni srce, ki je dobre volje. V Florijaninem srcu pa ni bilo miru, ni bilo luči. Božje Detece jo je le z žalostjo gledalo.

Florijana je pritisnila vroče čelo na mrzlo šipo in prisluskovala viharju občutkov v sebi. Tako je slonela ob oknu vse dotlej, da so se na ulici prikazale prve grešne ljudi, ki so prihajali od polnočnice. Skrila se je za zaveso in opazovala. Tam so prihajali njeni. Spredej mama s Pe-

trm in Anko, zadaj oče s Pavlom. Videla je, da je samo Pavel vesel in razigran, morda niti opazil ni težke sence, ki je ležala na srcu vseh. Njegov srebrni smeh se je kakor najostrejša bolečina zabadal v Florijanovo srce.

»Pozdravite mi Florijano, pa naj se pozdravi, popoldne pridem domov!« je še od daleč zaklical in se pridružil semeničnikom, ki so šli v gruči mimo.

Florijana bi najrajši zavpila od bolečine. Prikrili so Pavlu njen greh, zlagali so se, da je bolna. Njena krivda se ji je na mah zadržala tako velika, kakor da zanjo ne more biti več odpuščanja.

Tiho so se njeni odpravili spat. Nihče ni prišel v njeno sobo, pa saj tega sploh ni zaslužila. Sedla je na posteljo in zastrmelja skozi okno. Bolečina v njej je prihajala že v otopenost. Potem se ji je nenadoma zadrželo, da je drobna, mala ročica prišla za njeno in da ji je mili glasek govoril:

»Pojdi, Florijana, popravi krivico, ki si jo naredila svojim!« In Florijana je vstala in tiho stopila na hodnik. Prislusnila je pri sobi malih dveh. Spala sta. Umirjeno dihanje je zaznanjalo, da sta se potopila v kraljestvo sanj. Potem je tiho odprla očetovo in mamino sobo. Ulična svetloba jo je napolnjevala s skrivnostnim sijajem. Mama je že spala, utrudilo jo je delo in razburjenje tega dne. Okrog rok je bil ovit rožni venec. Z molitvijo zanjo je zaspala, je zaslutila Florijana. Oče pa ni še spal. Ni se začudil, ko jo je zagledal pred seboj. Ni se začudil, ko je pokleknila k njegovemu vzglavju, mu ovila roke okrog vratu in bridko zajokala na njegovem srcu.

»Florijana, čakal sem te, ti moj dobri, zlati otrok!« tako je rekel oče v svoji vseodpuščajoči ljubezni.

Ko je potem sama pokleknila pred jaslice v sprejemnici, se ji je zazdelo, da se ji jo božje Detece nasmejnilo.

Jugoslovanski glasbeniki v južni Italiji

Lece, 10. decembra 1959.

Nekaj izredno novega, sintomatičnega za kroniko, publiko in glasbene kroge v tem skrajnem delu salentinskega polotoka. Na povabilo in prizadevanje tukajšnje akademije leposlovnih ved, znanosti in umetnosti (znane že »Slovenskemu vokalnemu oktetu« (zaradi pristranske gostoljubja), je dne 8. decembra zvečer gostoval v našem mestu Lecce Simfonični koncert jugoslovanske radiotelevizije.

Nastopil je pri otvoritvi ciklusa letnih kulturnih manifestacij. Na sporedu so bila sledeča dela: Stjepan Sulek: Prvi klasični koncert. Beethoven: Simfonija opus 36. Čajkovsky: Koncert za klavir in orkester, opus 23. Wagner: Preludio in smrt Izote.

Vrli in resni dirigent Stjepan Sulek je s svojim mogočnim ansamblom, ki šteje

92 najboljših igralcev naše domovine, pokazal dejansko, da je glasbena umetnost jugoslovanskih narodov na višku in da more brez strahu in presodkov tekmovali na tem polju z najboljšimi naprednimi deželami sveta. Kdor je imel že priliko poslušati Slovensko filharmonijo in danes sodi z objektivnostjo, s tehnično kompetenco, nepristransko in s kritičnim duhom simfonični koncert jugoslovanske radiotelevizije, nam tega zaslužnega priznanja ne more oporekati.

Pri koncertu je sodelovala tudi mlada, vendar že svetu znana pianistka Dubravka Tomšičeva. V njej se odkriva izrazit, res velik umetniški talent, kateri ji obeta že zdaj mnogo slave.

Nastopila je na odru v vsej svoji preprostosti, ki jo odlikuje, in igrala magistrsko v drugem delu sporeda, v kon-

certu za klavir in orkester, opus 23 Čajkovskega. Bilo nam je pri igranju nekaj čudovito lepega, kar blaži dušo in ogreva srce ter dviga človeka iz trpke vsakdanjosti. Lahko si predstavljate, s kakšnim srčnim navdušenjem so vsi navzoči na koncertu, aplavdirali pianistki, katere se je morala večkrat vrniti na oder in na koncu, drugače bi ji bili zabranili zapustiti dvorano, zaigrati navdušenemu občinstvu še kratko ameriško skladbo: Brusar.

Sijalen je bil torej uspeh koncerta in se je zaključil z dodatkom k programu s prelepo Verdijevo simfonijo: Vespi Siciliani. Poslanja in navdušenega vzklikanja po ponavljanju ni hotelo biti konca. Znamenje to, da je pestri spored ugajal in dosegel višek popolnosti.

O tem bodo poročali bolj obširno v časnikih glasbeni kritiki.

Prof. Stjepan Sulek ni samo izvrsten dirigent svetovnega slovesa, ampak tudi zelo cenjen skladatelj. Kako finega umetniškega čuta nam je pokazal v svoji skladbi: Prvi simfonični koncert, iz katere odseva vsa veličina in nežnost duše glasbenika. On ima, kakor smo se na lastne oči prepričali, čisto svoj način, nekaj originalnega pri dirigiranju, neko čudovito moč, kateri so podrejeni bodisi poedine instrumentalne skupine kakor tudi cel orkester. Sulek ne nastopa, kot je to pri drugih običajno, z dirigentsko palico; s prosto desno roko in z odlično mimiko izraža misel in čustva, ki sevajo iz not; vsa njegova oseba se spaja pri dirigiranju z melodijo strun in mogočni orkester, katerega vodi, da vse, kar more, v veličastnem harmoničnem objemu vseh glasov, ki z nepopisno mistično milino privlačuje človeka.

Koncert je torej žel lep uspeh in veliko pohvalno priznanje glasbenih krogov, ki so se, polni navdušenja, poslovlili od dirigenta in igralcev.

Meni, kot rojaku, pa je srce kipel od radosti in ponosnem sem, da naša glasbena umetnost dviga tako na tujem ime in prestiž domovine.

Franc Valas

»SVETA NOČ, BLAZENA NOČ...«

Priprave na olimpijade

Prihodnje leto bo Rim sedež XVII. olimpijskih iger. Komaj osem mesecev nas loči od teh velikih dogodkov pri katerih bodo zastopani skoro vsi narodi sveta. Zato ni čuda, če vlada v Rimu že olimpijsko ozračje. Pripravljali odbor ima polne roke dela in skrbi. Nemalo skrbi povzročata prirediteljem vprašanje, kam spraviti tako veliko število gostov. Računajo, da bo dnevno obiskalo te velike športne prireditve okrog 220.000 gostov. Občina je v ta namen zgradila več novih hotelov, na razpolago pa bodo tudi velike površine na Monte Antenna, ter po mestnih parkih za tabornike. Za časnike so sezidali posebno poslopje, opremljeno z najmodernejšimi napravami za časninarsko službo. Prijavljenih je že okrog 1000 časninarjev iz vsega sveta.

Ze v letošnjem aprilu je pripravljali odbor razposlal vabila za udeležbo pri olimpijskih igrah vsem državam sveta. Doslej se je vabilu odzvalo 85 držav, pričakujejo pa še druge.

Tiskano je bilo 4 milijone olimpijskih vstopnic za 230 raznih športnih prireditev. 70 od sto vstopnic je cenejših kakor 1000 lir; polovica od teh vstopnic je določena za Italijo, druga polovica pa za inozemstvo.

Izdelali so tudi nov načrt za olimpijsko bakljo in kolajno. Bakljo z olimpijskim ognjem bodo z Olimpa nesli čez Korint do Aten in Pireja. Tu jo bodo vkrcali na italijansko šolsko ladjo, ki jo bo prinesla do Siracuse na Siciliji. Nadaljevala bo nato pot čez Messino, preko Neaplja, Salerno, Castelgandolfo do Rima.

Gradnje velikanskih olimpijskih objektov so se začele že leta 1955 in še trajajo. Ze v letošnjem marcu so otvorili moderen

stadion »Flaminio«, ki lahko sprejme do 55.000 gledalcev. Služil bo za zaključne olimpijske nogometne tekme. Olimpijski stadion Dei Marmi, ki bo služil za konjske dirke, atletske in hokejske tekme, pa bo imel prostora za 100.000 gledalcev. V neposredni bližini olimpijskega središča so zgradili še stadion Tiziano za 55.000 gledalcev. Poleg teh igrišč so zgradili še razna druga pokrita igrišča, bazene in velodrome namenjene raznim športnim igram. Za maratonski tek je določen start na trgu Campidoglio s ciljem pod Konstantinovim slavalokom. Otvorili bodo še razne razstave o zgodovini športa v teku stoletij.

Bogastvo Cerkve

Dunajski kardinal Koenig je ob posvetitvi nove cerkve v Hüttelsdorfu odgovarjal na očitke mnogih, češ da je Cerkve zelo bogata. To bogastvo, pravi kardinal, je v umetniških delih, v cerkvenih zgradbah, ki zahtevajo od Cerkve neprestanega trdega varčevanja, če hoče ohraniti te spomenike. Največkrat je to bogastvo v veliko breme Cerkvi. Samo popravilo dunajske stolnice je stalo 14 milijonov šillingov, to je 335 milijonov lir. Vzdrževanje farnih poslopij in cerkva stane samo dunajsko škofijo 8 milijonov šil. letno.

O POLNOČI

Nocoj o polnoči
se bo zamajal
zvezdni zvon neba;
tiho zdaj, srce, prisluhni:
o polnoči bo zemlja
za hip zapela
srečnega srca...

JAZ SEM VETRČEK

Jaz sem vetrček krilat,
jadram proti rimski cesti:
tam meglice bom pognal,
da bo zvezdam prosta pot,
da bo hlevček ves svetel,
ko bo prišel vanj Gospod.

Cena za reklamo

Za mnoge igralke, zlasti za tiste, ki so se povzpele do igralskega poklica brez vsakršnih sposobnosti, je edina reklama ta, da se izpostavljajo na pol nage po revijah in časopisih. Samo da se obdržijo na površju, da tisk o njih piše! Ne zmanjko se za sredstva, ki jih morajo uporabljati. To, da jih bo potem videlo na milijone in milijone ljudi po svetu, jih ne moti. In pod slikami beremo celo, da so dobre žene, da jim je družina prva skrb, da same vzgajajo svoje otroke in še mnogo drugih podobnih neumnosti. Časnikarji dobro poznajo nevednost nekaterih čitateljev, ki slepo verjamejo vse to, kar čitajo v revijah. Življenje filmskih zvezd nam je prikazano v sliki podrobnostih. Večkrat beremo, da sta on in ona idealen par v Hollywoodu, da sta srečna, da je njun zakon trden kot le kaj. Čez kak mesec pa že kroži po revijah novice, da sta zaprosila za ločitev, da jima je skupno življenje nemogoče.

Nesramnost nekaterih igralk nima meja. Pozabile so, kaj pomeni dostojnost, če so jo sploh kdaj imele. Edina cena, da se ohranijo na površju, je ta in one jo plačajo, ne meneč se za ne preveč laskave opazke, ki jih bodo potem deležne. Toda za vse to niti ne smemo pripisati krivdo časnikarjem in fotoreporterjem. Oni delajo le to, kar zahteva njihov poklic. Čim bolj bodo članki in slike zanimivi, tem višji bo honorar. Edina oseba, ki pri vsem tem izgubi, je samo ženska; tista ženska, ki se izpostavlja. Zastonj, da je dosegla enakopravnost z moškimi; zastonj, da opravlja danes vse službe, ki so bile še do pred nedavnim monopol moških, če pa služi z druge strani za to, da se razkazuje javnosti, da se prodaja pogledu čitateljev in se tako postavi mnogo nižje od moških, katerim hoče biti enakovredna. Ali naj bo to tista enakopravnost, ki si jo je ženska priborila?

To stanje se zlasti stopnjuje v zadnjih letih. Kino in mnogokrat tudi televizija služijo tem namenom. Danes je mnogo več sredstev kot jih je bilo nekdaj, zato je tudi mnogo več priložnosti. Mnogi bodo rekli, da so filmske igralke vsega tega

že vajene; da je to njim vsakdanja služba, kot je za druge delo v tovarni, v uradu, v šoli. To je kaj neumen izgovor in jih ne reši obsodbe, da delajo to namerno, da dobro vedo, kakšen odmev bo imelo njihovo vedenje med bralci. Prav zato, ker vedo, da se bo o njih govorilo, da bo njihovo ime na vseh ustih, se zatekajo k takim sredstvom.

To stanje dokazuje socialno in moralno krizo v nekaterih deželah, zlasti v tistih, ki se smatrajo za najbolj napredne. Ženska, ki dela v tovarni, ali tista, ki sedi v parlamentu skupaj z moškimi, ne more in ne sme pripadati k isti vrsti, h kateri pripadajo tiste, ki se poslužujejo tako zvanega »sex appeala« za uspeh v življenju in v karieri. Zakoni ne morejo nič pomagati, temveč le čut dostojnosti in okusa. Zastonj, da obstaja cenzura, ki preprečuje filme in knjige; družba se ne zavzema za cenzuro. Če se ženska sama ne zaveda, kako se ponižuje, kadar se izpostavlja kot predmet poželjivosti, pomeni, da ne ve, katera je njena vloga v današnji družbi, in je nesmiselno, da zahteva enake pravice kot moški, če te pravice sama tlači, jih ne čiti. Od ženske, ki hoče biti zares prava družica moškemu, se ne zahtevajo nekatere ekshibicije; kadar se to zahteva, pomeni, da ni družica, ampak orodje; pomeni, da je ona sama, s svojim vedenjem, kriva, da nimajo drugi do nje nobenega spoštovanja več.

Mira

»In jaz osla z največjim veseljem!«
»Kako — z največjim veseljem osla?«
se čudi Harun al Raschid.
»Gotovo, gospod!« pritrudi norec, »ker glej: na tem svetu je že večkrat prišel osel do visokih in najvišjih služb, toda o konju še nisem slišal kaj takega.«

Miši so jih rešile

Miši so rešile življenje skupini rudarjev v žveplenem rudniku »Malpasso« v bližini Enne. Opazili so namreč cele gruč miši, ki so kot blazne drvele proti izhodu. Nekaj stari rudar je takoj dal znamenje in vsi ostali so se za njim pognali in dir za miši. Par sekund, potem ko so bili rudarji že na varnem, so zaslišali v rovu grmenje in zajel jih je oblak prahu. Rov, v katerem so delali, se je popolnoma zrušil.

Tudi v Italiji so se pojavile potvorbe živil

Vsi italijanski časopisi zadnje dni poročajo o potvorbah na področju živil, ki so jih v zadnjem času odkrili tudi v Italiji. Glavno krivdo pri tem imajo veliki trgovci z oljem, ki so med dobro olje mešali razne sestavine. Čestokrat tudi zelo strupene. Policija je prišla tudi pred senat in vsi zahtevajo za te goljufije najstrožjo kazen. Nadzorstvo nad živili se je poostrišlo.

Promet po prekopu Sv. Lovrenca

30. novembra so zamrznile vode na reki Sv. Lovrenca, ki so jo lansko leto razširili in poglobili, da morejo po njej pluti tudi ladje velike tonaže. Reka meji Ka-

RAZNE NOVICE

Kašljalnica v cerkvi

Vernikov neke anglikanske sekte v »City Tempel« v Londonu ne bo več motilo kašljanje sovornikov, ker je neki arhitekt izumil in napravil poseben, ločen prostor za tiste, ki jih srbi v grlu in se ne morejo zdržati kašljanja. Ločeni so s stekleno steno, da lahko vse vidijo, kar se godi v cerkvi, drugi pa ne slišijo njih kašljanja. Posebni zvočniki omogočajo, da slišijo pridigo in drugo ter na ta način ostanejo v zvezi z ostalimi.

Obenem služi ta oddelek za majhne otroke, kateri bi lahko z jokom ali čebljanjem motili druge.

Molitvenik so mu ukradli

Protestantskemu duhovniku Johnu Smithu so ob prihodu v Ameriko ukradli molitvenik. Ko je pozneje govoril na televiziji in omenil ta dogodek, je vzkliknil: »Hvala Bogu, da se dobi na svetu dežela, kjer molitvenike kradejo!«

Kadilnica za dijake

V Deggensdorfu (Nemčija) so v Dijaškem domu realne gimnazije pripravili poseben prostor »Rauchzimmer« ali kadilnico za dijake treh višjih razredov, ki želijo kaditi. To dovoljenje kajenja je imelo čudovit uspeh. Večina dijakov, ki je prej skrivoma dosti kadila, se — kot poroča šolski rektorat — ni več dotaknila cigarete, odkar je dobila uradno dovoljenje in prostor za to.

Sola na kolesih

Na Švedskem je na progah, kjer imajo otroci dolgo vožnjo v solo, postavila železniška uprava v vlak po en voz z mizami in klopmi, kakor v šoli, da lahko učenci pišejo domače naloge, ko se vračajo iz šole.

Ker pa železniški voz tudi z najboljšimi vzmetmi malo tresse, ni mogoče zahtevati, da bi bile naloge po vseh pravilih lepšija in brez pack. Tudi temu je železni-

ca odpomogla; opremila je »solo« s pisalnimi stroji za pisanje nalog, ker stroj piše lepo, tudi če se tresse.

Na ta način ne bo nobeden ostal brez naloge, ker si vsi otroci želijo naučiti se pisanja na pisalni stroj ter komaj čakajo, da se morejo vaditi v tem opravilu.

Birma

Papežev gardist se je vozil na dopust v Svico. Na parniku med Rimom in Genovo se je neki mladič večkrat norčeval iz njega.

Slednjic ga tudi zavrne:
»Gotovo vam je dal papež dovoljenje, da mašujete in spovedujete.«

Gardistu zmanjka potrpežljivosti, vstane in reče:

»Ne, tega mi ni dal, pač pa me je po-

Tako razveseljuje božična pošta male in velike

oblastil, da lahko birmujem.« Pri teh besedah prisloni vsiljivcu zvenčo zausnico.

Izbira

»Ako bi bila midva pred izbiro,« je vprašal Harun al Raschid svojega norca, »da se spremeniva v konja ali v osla — kaj bi ti izbral?«

»Naj izbere najprej moj prevzvišeni gospodar,« se smehlja norec, »jaz bom potem zadovoljen z živaljo, katera ostane!«
»V tem slučaju izberem seveda konja!« reče sultan z zaničljivim nasmehom.

nado od Združenih držav. Sestmesečni promet (od 25. aprila do 30. nov.) je bil izredno velik. V tem času je plulo po kanalu 6.600 ladij s skupnim tovorom 20 milijonov ton.

100-letni župnik

Župnik M. Privat je 23. novembra praznoval svojo stoletnico rojstva in 75-letnico mašniškega posvečenja. Še vedno vodi župnijo Bonnes alla Charet, kjer je bil nastavljen pred 72 leti.

Občinski proračun v Trstu

Trst, 19. decembra 1959.

Ob koncu vsakega leta se v občinskih samoupravah razpravlja o proračunu, to je o dohodkih in izdatkih občine za prihodnje leto. Proračun je za vsakega občinarja zelo važen, kajti od proračuna odvisi, koliko bo vsakdo moral plačati občinskih davščin, po kakšnih cestah bo hodil: po lepih ali razdrapanih, po temnih ali razsvetljenih; in še drugih ugodnosti ali neprijetnosti je veliko, ki so v zvezi z občinskim proračunom.

Proračun tržaške občine za leto 1960 predvideva 5347 milijonov rednih in izrednih dohodkov in 7957 milijonov rednih in izrednih izdatkov. Zelo visoki primanjkljaj v znesku 2610 milijonov bo morala kriti država.

V proračunsko debato je posegel tudi svetovalec Slovenske liste dr. Josip Agneletto, ki je v temeljitem stvarnem govoru podrobno razčlenil načrt proračuna. Ugotovil je, da bo prihodnje leto na vsakega Tržačana prišlo 15.507 lir davčnega bremena. To je zelo visoka številka, kajti v vsej državi je samo šest velikih mest, namreč Rim, Milan, Turin, Florenca, Bologna in Benetke, v katerih plačujejo ob-

★ SLOVENSKA KATOLISKA SKUPNOST V TRSTU voščil svojim članom, somišljenikom in prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto.

činarji višje občinske davke; toda navedena mesta so ali središča velike industrije ali pa so privlačna zaradi tujskega prometa; zaradi tega ljudje več zaslužijo in davčno breme ne teži tako močno.

Ustroj občinskih davščin v Trstu je zastarel. Glede družinskega davka bi morala biti odločilna ugotovitve državnega davka. Tako je že davno odločila jurisprudenca. V Trstu pa še vedno občinski nastavljenici poizvedujejo po dohodkih posameznikov. To bi moralo prenehati. Obsojati je treba nizko progresivnost davčne obveznosti, ki se neha pri dohodkih 12 milijonov. Socialno ni pravično, da bogatin s sto milijoni dohodka ne plača progresivno nič več, kot če bi imel dvanajst milijonov dohodka; to so zastareli principi. Tudi užitnina je zastarel način obdavčevanja, kar zadeva vse enako: reveže in veelebogataše. Občine z naprednim gospodarstvom so jo že odpravile.

Od vseh dohodkov bodo 67 odstotkov ali 3531 milijonov porabili za izdatke za uradništvo in druge nastavljenice. To je odločno previsoka številka. V drugih velikih mestih odpade na izdatke za osebje le od 29 do 50 odstotkov.

Glede drugih izdatkov je svet. dr. Agneletto nekatere priznal kot upravičene, druge je kritiziral. Zlasti je poudaril, da občinska uprava še ni nič naredila za gradnjo pralnice in kopalnice v Bazovici, Lonjerju in Trebčah, čeprav je ta dela že ponovno nasvetoval kot nujna. To so stvari, katerih ni mogoče odlagati, tudi če gre za vasi s slovenskim prebivalstvom.

Svet. dr. Agneletto je omenil izdatke za šolstvo. Njegove ponovne zahteve, naj se otvorita dva otroška vrtca za slovenske otroke v ul. Donadoni in v ul. S. Francesco, občinski odbor ni upošteval; prav tako se odbor ni zmenil za zabavišča za slovenske otroke pri Sv. Jakobu in pri Sv. Ivanu; te zahteve ponavlja že od leta 1950, leto za letom. Za glasbeno, literarno in gledališko dejavnost predvideva proračun nekaj manj kot šest milijonov. Slovenci imamo v Trstu različne kulturne ustanove, pevske zборе in gledališča. Tem ustanovam občina še nikoli ni podelila nobene podpore, kot da bi Slovenci ne spadali v produktivno tržaško prebivalstvo že od pamtikeva.

Demokratska uprava bi morala pokazati več razumevanja za potrebe slovenskega prebivalstva, ki je sestavni del tržaškega prebivalstva. Predloženi osnutek proračuna se bistveno ne razlikuje od prejšnjih proračunov, za katere je svet. dr. Agneletto glasoval v pričakovanju, da bo občinski odbor slovenskim zahtevam ugodil. Zato sedaj ne more glasovati za proračun, ampak samo proti njemu.

Spremembe na šolah

Tekoče šolsko leto je doživelo več sprememb.

Dne 1. oktobra je bil imenovan za nadzornika slovenskih osnovnih šol Tržaškega ozemlja g. Alojzij Boič, konzulent za slovenske osnovne šole na šolskem skrbništvu v Trstu.

Solski nadzornik g. Ivan Benčič je odšel v pokoj. Na dosedanem mestu je bil

ob prvih začetkih slovenske šole v povojnem času in se je skupno s prvimi šolniki udeležil vsega težkega začetnega dela. Želimu mu, da bi še dolgo užival zasluženi pokoj po dolgem in napornem delu za slovensko mladino. Sodeloval je tudi kot organist pri nedeljski dijaški maši.

G. dr. Leopold Zubalič je bil imenovan za ravnatelja trgovske strokovne šole pri Sv. Ivanu v Trstu. Dosedanji ravnatelj iste šole je prevzel ravnateljstvo trgovskega strokovnega tečaja na Proseku. Na tem tečaju so s tem šolskim letom odprli III. razred.

Istočasno so odprli v Brišičkih novo slovensko osnovno šolo, v Ricmanjih pa otroški vrtec; boj ondodnega prebivalstva za ta vrtca je še vsem v spominu.

Znana je tudi odredba za prehodni stavež osnovnošolskega učiteljstva, ki je bila na ogledu na šolskem skrbništvu, na šolskem nadzorništvu, na didatičnih ravnateljstvih in na županstvih.

V noči med četrtkom in petkom je doživela slovenska šola pri Sv. Ivanu nov napad, pri katerem je bilo poškodovanih nekaj oken.

Sv. Ivan

Spet so zaklenkali zvonovi. Odšla je od nas 78-letna Ivanka Zupančič, ki je bila dobrih dvajset let služabnica pri pok. g. Čoku, duhovniku, ki je služboval pri Sv. Ivanu pred 40 leti. Zaradi svoje dobrote in vzornega življenja je bila zelo priljubljena med našimi ljudmi. Bila je ena najstarejših družabnic Marijine družbe, zvesta bralka Kat. glasa in vsega, kar izhaja dobrega v Trstu. Na zadnji poti v soboto popoldne so jo spremljali zelo številni prijatelji iz domače župnije in od drugod. Naše sožalje sorodnikom, pokojnici pa zasluženi večni počitek!

Draga - Marijanišče - Dolina

Tri besede v naslovu, le kaj bo to? Cisto preprosta reč! Dobri ljudje v Dragi in Dolini so darovali za Marijanišče nekaj živil in se jim želimo lepo zahvaliti. Priče pravijo, da sta dva šolarja v Dragi, Boris in Jordan, vzela malo karijolic, par vrec in menda potrkala na vsa vrata v vasi in tako nabrala za Marijanišče dosti repe in dosti krompirja. Draga, kakor veste, je vas v bazoviški župniji, iz katere imamo letos kar pet fantov v Marijanišču. Prav tako so naši prijatelji iz Doline darovali za Marijanišče nekaj krompirja in zelja.

Ob teh darovih bi radi opozorili vse tržaške podeželske prijatelje in dobrotnike Marijanišča, naj bolj posnemajo Goričane. Kakor večkrat vidimo v Kat. glasu, zberejo na Goriškem skoro v vseh vaseh dosti darov v živilih za Sirotišče. Čeprav je tržaška podeželska okolica v vsaki stvari bolj kraškega kova, vendar bo zelo prav, da se vsaj v kakšni vasi zbirajo darovi za Marijanišče tudi v živilih. V veliki družini, kjer je dosti žlic pri mizi, vse prav pride, zlasti če so v hiši praktične in podjetne kuharice, kakor so sestre v Marijanišču. Torej, če imate kaj več repe in krompirja, zelja, fižola in drugih dobrot, kar po zgledu Drage in Doline sporočite ali pripeljite na Opčine, Narodna ulica 89. Tam vse radi in hvaležno sprejmejo.

★ MARIJANIŠČE NA OPCINAH želi blagoslovljene praznike vsem svojim prijateljem in dobrotnikom.

Otroški vrtec v Bazovici

Letos so otvorili v Bazovici tudi italijanski vrtca. Prej osnovno šolo, sedaj vrtca. Če bi bile te šole namenjene samo ljudem, čigar materinščina je italijanska, bi človek samo rekel: prav je! Vsakemu svoje. A kadar so te šole namenjene tudi za slovenske otroke, takrat moramo kot poštenjaki glasno izjaviti: tu je krivica raznarodovanja. Vemo prav dobro, kako so nekateri čudni elementi v vasi vplivali pred leti na nekatere slovenske starše, da bi otroke vpisali na italijansko šolo. Slišimo tudi, kako se nekateri javno hvallijo, da dobijo otroke na italijanski šoli precej šolskih predmetov (knjig, zvezkov) zastoj. Nedavno od tega se je nekdo tako spozabil, da je slovenske šole ogabno podcenjeval. Italijanska šola v Bazovici je bila očitno otvorena za slovenske otroke. Sedaj naj še italijanski vrtca daje hrano italijanski osnovni šoli.

Slovenski vrtca je imel dva skromna prostorčka. Letos so mu vzeli en prostor in v njem nastanili italijanski vrtca. Ker je prostor zelo majhen, je samo na sebi umevno, da je bil pouk »dvojezičen«. Tako je zgedalo, da bo slovenski vrtca po-

Rojanski otroci in skavti

bodo imeli v nedeljo 27. decembra božično prireditev:

BOŽIČ SIROTE BARBIKE in BETLEHEMSKI PASTIRJI

Zapeli bodo tudi več božičnih pesmi

Začetek ob 17.15

Med odmori srečolov!

Vabljeni!

stal italijanski vrtca. Slovenski otroci so prihajali iz vrtca z očitnimi znaki vpliva ital. vrtca: znali so pesmice, molitvice, pozdravljanje v italijanščini. Nič slabega, če otrok zna dva jezika, poreče kdo. Toda starši italijanskih otrok niso bili zadovoljni, da se njihovi otroci nauče slovenščine, in so zahtevali svoj vrtca. Mi ne bomo jahali tega dejstva, bomo pa vedno zahtevali, naj zlasti v najnežnejši dobi prejme otrok resen pouk v materinščini.

Zavedne matere so se obrnile na slovenskega občinskega svetovaleca dr. Josipa Agneletta, ki naj bi takoj posredoval pri upravi otroških vrtcev O.A.I.). Uprava mu je zagotovila, da potekajo resna prizadevanja med OAI in tržaško občino glede nove zgradbe, ki bo namenjena vzgoji najmlajših. Do uresničitve tega načrta — ker ni mogoče dobiti v vasi nobenega primerne prostora — bodo morale vrtnarice paziti, da se vrši pouk ločeno. In to se je tudi hvalevredno izvršilo.

Gospodu dr. Agnelettu smo bazoviške matere hvaležne za posredovanje in ga ponovno prosimo, naj se zanima, da bo vprašanje novega poslopja za otroški vrtca čimprej rešeno.

Pesek

Pesek je bil še do konca druge svetovne vojne skoraj nepoznano malo naselje 6 hiš. Meja med Italijo in Jugoslavijo mu je dala ime in spremenila njegovo obličje: sedaj šteje Pesek 16 družin, dve kasarni, lepo poslopje na bloku, moderno šolo, novo cerkev in še »nekolavdirano« pokopališče. Lega je zelo lepa: višina okrog 500 metrov nad morjem, krasen razgled do Slavnika in proti Kopru tja do Pirana. Urad za turizem namerava zgraditi na hribu Kokoš cesto in pod vrhom gostišče.

V nedeljo 3. januarja 1960 bo koncert združenih pevskih zborov v cerkvi sv. Vincencija v Trstu. Božično misel bo podal gospod Stanko Zorko. Začetek ob 16. uri.

Spominska proslava za pok. škofom Rožmanom

V sredo 16. t. m. se je vršila pod okriljem SKPD spominska proslava za pok. ljubljanskim škofom dr. G. Rožmanom. Udeležba je bila velika. Več objavimo prihodnjič.

Doberdob

Nove orgle so že skoraj izdelane in postavljenе na svoje mesto. Te dni je dospela novica iz tovarne v Cremi (Milano), da so deloma že poslali, deloma da imajo še v delu zadnje piščali. Torej drži nemški pregovor: »Langsam und sicher!« pa tudi naš: »Potrpljenje je božja mast!« Italijanski pa nas potolaži: »Chi va piano, va sano e arriva lontano«.

Tudi odrasli v Doberdobu so radi pri jaslicah in božičnem drevescu

NA EVHARISTIČNI KONGRES

Prihodnje poletje se vrši v Münchenu na Bavarskem svetovni evharistični kongres in sicer od 27. julija do 7. avgusta. Nudi se nam edinstvena prilika, da se udeležimo take svetovne slavnosti, ker se vrši sorazmerno blizu nas. Cilj našega prihodnjega skupnega romanja bo zato München.

Romarski odbor je pripravil naslednji program za skupno romanje:

V petek 5. avgusta zjutraj odhod s posebnim vlakom s tržaške postaje preko Tržiča in Gorice ter Vidma na Trbiž. Spotoma daljši odmor v Badgesteinu v Avstriji, kjer so znamenite toplice. Zvečer prihod v Altötting, kjer je največja nemška božja pot.

V soboto 6. avgusta: Ves dan v Altöttingu s pisanim sporedom.

V nedeljo 7. avgusta z vlakom v München, kjer se bomo udeležili glavnih slovesnosti ob zaključku svetovnega kongresa. Ves dan se ustavimo v Münchenu. Zvečer z vlakom povratek v Altötting.

V ponedeljek 8. avgusta dopoldne odhod iz Altöttinga v Salzburg, kje se ustavimo do večera. Ogledali si bomo znamenitosti mesta, razne gradove, parke, itd. Pozno zvečer odhod proti Trstu po isti poti nazaj.

V torek 9. avgusta zjutraj prihod v Trst.

Zakaj ne bomo prenočevali v Münchenu? Zato, ker so že vsi hoteli rezervirani in so cene precej visoke. Pripravljalni odbor evharističnega kongresa je predlagal, naj bivamo v Altöttingu, kjer imamo že zagotovljene prostore.

Cena: 20.000 lir. V tem je vključena vožnja z vlakom, hrana, prenočevanje.

Plačevanje: Ob vpisu dajte po možnosti na račun 5.000 lir. Preostalo vsoto lahko plačujete v obrokih, vendar mora biti celotna vsota plačana vsaj do konca maja.

Vpisovanje: Čas za vpisovanje traja od prvega do zadnjega januarja. Vpišite se pri svojem dušnem pastirju.

Opomba: Da ne boste imeli stroškov s skupnim potnim listom, si preskrbite lastni potni list, ali pa na vaši osebni izkaznici na kvesturi dovoljenje za vstop v Avstrijo in Nemčijo.

Za vsa pojasnila se obračajte k svojim dušnim pastirjem.

ROMARSKI ODBOR

Spomlad in poletje priključeta na Pesek veliko ljudi. Dve čedni gostilnici te prijazno sprejmeta in pocieni pokrepčata. Tržaški lovci so tu doma vsako nedeljo.

Tudi dvorazredna šola je v čas; tej mali vasi. Marljivi učiteljici sta s svojimi pridnimi učenci priredili lepo božičnico. Ni lahko, če je število otrok nizko, a iznajdljivost in ljubezen do učencev premagata vse ovire. Staršem je bila prireditve zelo všeč. Zadovoljni so bili, da so se njihovi otroci tako pogumno postavili pred jaslice in božično drevesce ter brez strahu nastopali v počastitev božične skrivnosti.

Božič bo pritegnil na Pesek vse Gročance in Dražane; tedaj bo Pesek še lepši.

sem!!! in tri vprašaji mladim???

Polnočnica je bila »na vagi« po zaslugi najbrž nedomačih ideologij o svobodizabli; saj so hoteli celo v adventnem času po opičje posnemati neverne ali maloverne, ki prirejajo tudi v adventu in postu plese itd. — No, pa v glavnem ni bilo, oziroma »ni moglo biti« velikega plesarjenja, — zahvala, ne vemo kateremu »svetniku«, njihovem propagandnemu Miklavžu gotovo ne! — Zato upamo, da bodo vsaj v glavnem vse verske svečanosti po navadi; a če bo kaj manjkalo, bomo pač zaslužno potrpeti; in namesto da bi godrnjali, bomo rajši skušali v prihodnje bolj pozabiti in živeti po božjih in cerkvenih zapovedih.

Ob koncu si zato lahko vseeno voščimo mirne in blagoslovljene božične praznike, srečen konec letošnjega leta in obilo božje pomoči v novem letu!

Radio Trst A

od 27. dec. 1959 do 2. jan. 1960

Nedelja 27. dec.: 8.30 Poslušali boste ... — 9.30 Božične pesmi. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj ... — 15.20 Koncert slovenskih solistov. — 17.00 VZGLEDED MOZ, napisal O. Wilde; igrajo člani RO. — 21.00 Pesniki in njih stvaritev: »Alessandro Manzoni«. — 22.10 Brahms: Kvintet v G Duru, opus III.

Ponedeljek 28. dec.: 18.00 Oddaja za najmlajše: POVESTICA O MEDENI POTIČKI; igrajo člani RO. — 19.00 Utrinki iz znanosti in tehnike. — 20.00 Sportna tribuna. — 20.30 Giacomo Puccini: DEKLICAZ ZLATEGA ZAPADA.

Torek 29. dec.: 18.10 Šoštakovič: Simfonija št. 10. — 19.00 Sola in vzgoja - Ivan Theuerschuch; Vzgojna posvetovalnica. — 22.00 Umjetnost in življenje - Ruda Jurčec: »Henri de Montherland, humanist brez vere v človeka«. — 22.15 Jugoslovanski skladatelji: »Janko Ravnik«.

Sreda 30. dec.: 18.10 Bruch: Koncert št. 1 v g molu za violino in orkester. — 18.40 Slovenske narodne pesmi. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 21.00 SLUGA DVEH GOSPODOV, napisal Carlo Goldoni.

Cetrtak 31. dec.: 18.10 Čajkovski: Labodje jezero. — 19.00 Širimo obzorja: Sprehodi po tržaških muzejih. — 20.30 Slovenski folklorni ansambel.

Petek 1. jan. 1960: 8.30 Slovenske narodne pesmi. — 9.00 Schubert: Godalni kvartet v a molu, op. 29. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 »Vsemirska potovanja bodočnosti«. — 13.30 Srečno novo leto! — 15.20 Beethoven: 6 bagatel, opus 126. — 16.00 Dvorakovi slovenski plesi. — 17.00 GOBAVI VITEZ, misterij v štirih slikah, napisal Ksaver Meško; igrajo člani RO. — 18.25 Slovenska zborovska glasba.

Sobota 2. jan.: 15.00 Stravinski: Ognjeni ptič. — 16.00 Dante Alighieri: Božanska komedija, »Vice«. — 17.00 Cesar Franck: Simfonične variacije. — 18.00 Kako poslušamo glasbo. — 18.40 Jugoslovanski narodni plesi in pesmi. — 19.00 Pisani balončki. — 20.40 Slovenski oktet. — 21.00 AVTO TAK IN TAK, radijska veseloigra.

Vesel Božič in srečno novo leto želijo:

JUVELIR

Anton Černigoj

TRZIC, UL. DUCA D'AOSTA 62 - TEL. 25-12

MIKULUS KARMELA

GALANTERIJA IN VSE VRSTE PERILA

GORICA, UL. OBERDAN 5

HOTEL - PENSION

«**BLED**»

LEVSTIK VINKO

RIM, UL. STATILIA 19 - TEL. 777-102

MANIFAKTURA

PITASSI

GORICA, CORSO VERDI 38 - TEL. 29-68

Kmečka Banka

GORICA, UL. MORELLI 14
TEL. 22-06

ZALOGA DRV IN PREMOGA

IVAN VETRIH

GORICA, UL. LANTIERI 5 - TEL. 25-27

TRGOVINA ČEVLJEV

Kosič Benedikt

GORICA, UL. RASTELLO 1

TRGOVINA ČEVLJEV

«**Alpina**»

GORICA, CORSO VERDI 34 - TEL. 25-17

ELEKTRODELAVNICA

Koren Stanislav

GORICA, UL. MATTIOLI 11 - TEL. 32-71

MANIFAKTURA

GORIUP - KUSTRIN

GORICA, UL. RASTELLO 5 - TEL. 28-84
PODRUŽNICA UL. RASTELLO 8 - TEL. 28-84

BANKA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNICA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 180.000.000
TRST, UL. FABIO FILZI ST. 10
TELEF. ST. 39101 BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

Tisk. **BUDIN**

GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18
TEL. 26-76

TRGOVINA ČEVLJEV

AND. ČOTAR

GORICA, UL. RASTELLO 34 - TEL. 36-67

Goriška Mohorjeva Družba

RIVA PIAZZUTTA 18

URARNA - ZLATARNA

Vizintin Jožef

GORICA, UL. MONACHE 9

MESEČNA DRUŽINSKA REVIIJA

MLADIKA

TRST, UL. TRENTO 2

ZALOGA DRV IN GRADBENEGA MATERIALA

Rudolf - Zuljan

GORICA, UL. DUCA D'AOSTA 29 - TEL. 27-08

TVRDKA

»*La Casalinga*«

z vsemi kuhinjskimi in kmečkimi potrebščinami
GORICA, PIAZZA VITTORIA 22 - TEL. 32-16

POSKRIBITE SI LEP KOLEDAR Marijanišča in Alojzijevišča. Dobi se pri Fortunato v Trstu in v Kat. knjigarni v Gorici. Priporočamo.

Med trnjem in osatom

Primorske zdrahe

Prav nič čudno se mi ni zdelo, da se je preteklo nedeljo na zadnjem občnem zboru vsetnogočne in vsedelavne titovske prosvetne zveze tov. Dekleva, USIjevski svetovalec mi spomnil tudi naše primorske slovenske duhovščine.

Rdeč v obraz in morda tudi v srcu je s strahom in preplahom rekel, da je aktivna. Nič novega ni s tem odkril. Slovitemu tovarišu, sedaj menda že pravovernemu Nennijevemu socialistu, nimamo »slovenski klerikalci« polagati računov o

aktivnosti, čeprav kliče vse ovčice, naj pridejo v novi »Kulturni dom«, kjer bo vladal nad »eno samo čredo« en sam pastir, nove napredne vere seveda. —

Slišali smo tudi, da se je marsikateri od zborovalcev vprašal: kako to, da so »slovenski klerikalci v črni halji« tako pridni in delavni, medtem ko rdeči koritarji ne spravijo več skupaj niti enega samega zbora na Goriškem, in grozno je opešal tudi oni na Tržaškem. Kako to, saj so prejeli že kar 180 laških milijončkov, banko itd., da ne govorimo o drugih »malenkostih« in raznih injekcijah, kot so obetani »milijoni« za izdajanje »kulturno-umetniške revije«.

Omniasciens

Majhne misli

Mislil sem, ali bo za Božič in Novo leto izšel NL ali ne. Zelo bi mi bil manjkal. Ali uredniki so se vendar potrudili in ga bodo izdali. Teta Mica mi je rekla, da so v finančnih težavah in da bodo organizirali v novem letu nabiralno akcijo med »narodom«, ki je z njimi.

Hvala Bogu, da so se potrudili in *žrtvovali* skoro vse dneve zimskih počitnic na Bledu in v Kranjski gori. Narod potrebuje resnične in »napredne« evangeljske besede in edini krščanski in »socialni« slovenski list je vendar samo NL, pa naj bo to komu prav ali ne.

Niki

★ **SIROTIŠCE SV. DRUZINE** vošči blagoslovljen božič in novo leto vsem dobrotnikom, gojencem in njihovim družinam.

★ **SLOVENSKO ALOJZJEVIŠCE V GORICI** želi blagoslovljene božične praznike vsem dobrotnikom, gojencem ter njihovim družinam.

★ **SLOV. VINCENCIJEVA KONFERENCA V GORICI** vošči vsem rojakom obilo božične sreče.

★ **ZUPNIJSKI URAD SVETEGA MARTINA V DOBERDOBU** želi vsem bralcem Katoliškega glasa ter vsem župljanom obilo božjega blagoslova.

★ **ODBOR ZA GRADNJO NOVEGA MARIJINEGA DOMA V ROJANU** vošči vsem dobrotnikom in prijateljem blagoslovljene božične praznike.

★ **»KNJIZICE«** pozdravljajo za božične praznike svoje sodelavce, razširjevalce in bralce. — Prva knjižica izide v januarju. Vodstvo »Knjižice«: Marijanišče na Opčinah.

★ **DEKLISKA MARIJINA DRUŽBA V GORICI** vošči svojim članicam ter njihovim družinam mir in blagoslov božjega Deteta.

★ **MLADENISKA MARIJINA KONGREGACIJA V GORICI** vošči vsem članom doma in po svetu ter njihovim sodelavcem blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto.

OBVESTILA

LISTNICA UREDNISTVA

V decembru izide še ena številka KG in sicer novoletna. Ker je pa Novo leto v petek, bo izšel Glas v sredo 30. dec. zato, da ga bodo lahko vsi imeli v rokah že za Novo leto.

BOŽIČNICA PRI SV. IVANU: Kot vsako leto bo tudi letos slovenska polnočnica za goriške vernike, pri Sv. Ivanu. Udeležite se je polnoštevno!

OBVESTILO DUHOVNIKOM: V sredo 30. dec. ob 10. uri dopoldne se bo v prostorih Katol. doma v Gorici, ul. XX. Septembra 31 vršil razgovor o romanju na evharistični kongres v München. Razgovor je namenjen duhoščini goriške nadškofije. Vabljeni vsi prizadeti duhovniki. Odbor DZ

POLNOČNICA za slovenske vernike v Trstu ni opolnoči, ampak ob 9. uri na sveti večer 24. decembra v cerkvi Sv. Jakoba v Trstu, kot druga leta. — Dragi verniki, kako lepo božično razpoloženje homo doživeli vsi skupaj v šentjakobski cerkvi ob naših božičnih pesmih! Rezervirajte si to uro svete noči, da pridete vsi, ki niste do kraja zadržani. Upamo, da bo mašo prenašal radio Trst A opolnoči. — Ne pozabite, da bo najbolj živo doživel božično veselje tisti, ki bo prejel novorojenega Jezusa v svetem obhajilu. — Prilika za spoved v našem jeziku bo na sveti večer od 5. do 7. ure in od 8. do 9. ter hitro po sv. maši.

V nedeljo 27. decembra priredi **Marijina družba** v ul. Risorta 3

Božično igro v treh slikah

Vabljeni! Začetek ob 17.30

Ob smrti očeta č. g. Zerjala Viljema in matere č. g. Zorkota Stanislava je profesorski zbor slovenske nižje gimnazije v Trstu daroval za šolsko blagajno 19.500 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici